

Wojewódzki Urząd Pracy
w Szczecinie

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2014 rok

województwo zachodniopomorskie

Spis treści

1. WPROWADZENIE.....	4
2. ANALIZA REGIONALNEGO RYNKU PRACY W LATACH 2012 – 2013	6
2.1 Charakterystyka województwa zachodniopomorskiego	6
2.2 Sytuacja demograficzna	7
2.3 Bezrobocie w regionie na tle kraju	9
2.4 Zmiany poziomu bezrobocia	11
2.5 Struktura bezrobocia	13
2.6 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej	15
2.7 Rejestracje i wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych.....	17
3. STRATEGICZNE OBSZARY DZIAŁANIA	19
3.1 Strategia Zatrudnienia krajów Unii Europejskiej	19
3.2 Wytyczne polityki państwa w dziedzinie rynku pracy	20
3.3 Priorytetowe grupy bezrobotnych wymagających wsparcia w regionie	22
3.4 Priorytetowe obszary działań regionalnej polityki na rzecz zatrudnienia	24
3.4.1 Świadczenie usług poradnictwa zawodowego, informacji zawodowej i pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz popularyzacja działań z zakresu doradztwa zawodowego.....	25
3.4.2 Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego	30
3.4.3 Kompleksowe wsparcie osób bezrobotnych na regionalnym rynku pracy	32
3.4.4 Obsługa systemu zabezpieczeń społecznych w części dotyczącej rynku pracy.....	34
3.4.5 Poprawa jakości i dostępności świadczenia usług rynku pracy w ramach funkcjonowania PSZ.....	37
3.4.6 Integracja zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym	39
3.4.7 Instytucjonalne wsparcie prywatnego pośrednictwa pracy poprzez obsługę Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia	41
3.4.8 Wsparcie beneficjentów w przygotowaniu i realizacji projektów współfinansowanych ze środków EFS.....	43
3.4.9 Wsparcie pracowników instytucji sektora oświaty zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	46
4. MONITOROWANIE WYKONANIA ZADAŃ I SPRAWOZDAWCZOŚĆ	48

ZAŁĄCZNIKI.....	50
Spis tabel.....	50
Spis wykresów.....	50
Indeks używanych skrótów.....	51

1. Wprowadzenie

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, realizując zadania samorządu województwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, przygotował *Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2014 rok*. Dokument ten, uwzględniając strategię rozwoju województwa oraz strategię wojewódzką w zakresie polityki społecznej, określa priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia w województwie (zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy). Dodatkowo, RPDZ/2014 określa strategiczne kierunki działań, których realizacja w najbardziej optymalny sposób wpłynie na podniesienie poziomu rozwoju zachodniopomorskiego rynku pracy. Głównymi celami są tutaj:

- wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- ograniczenie bezrobocia,
- poprawa jakości kapitału ludzkiego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.

Punktem wyjścia do sporządzania corocznych regionalnych planów działań stanowi *Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia*, który określa m. in. cele i kierunki działań zgodne z priorytetami polityki państwa w dziedzinie rynku pracy. RPDZ/2014 powstał w oparciu o aktualnie obowiązujący KPDZ, który obejmuje lata 2012 – 2014 i zawiera opis działań i przedsięwzięć w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej. Ten przygotowany na szczeblu ogólnokrajowym dokument stanowi element realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015 oraz Strategicznego Planu Rządzenia, przy uwzględnieniu innych dokumentów rządowych, w tym Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Priorytetami obowiązującego Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012 – 2014 są:

1. Adaptacyjny rynek pracy
2. Wzmocnienie obsługi rynku pracy

Zachodniopomorski Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2014 rok powstał we współpracy z wieloma podmiotami, do których zaliczyć należy przede wszystkim:

- publiczne służby zatrudnienia szczebla powiatowego,

- Zachodniopomorska Wojewódzka Komenda Ochotniczych Hufców Pracy w Szczecinie,
- Regionalne Ośrodki Europejskiego Funduszu Społecznego (w Szczecinie i Koszalinie),
- Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie,
- realizatorzy kluczowych projektów.

Funkcję koordynacyjną w realizacji RPDZ/2014 sprawuje Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie, który odpowiada za opracowanie, monitoring i sprawozdawczość Planu. Podmioty zgłaszające realizację określonego zadania odpowiedzialne są za nadzór nad prawidłowym przebiegiem jego wykonania, monitoring oraz sprawozdawczość w ramach zadania.

RPDZ na 2014 rok składa się z trzech rozdziałów:

Rozdział I – charakteryzuje sytuację na rynku pracy w regionie w latach 2012 – 2013;

Rozdział II – wskazuje priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia w województwie, a także określa główne obszary działań regionalnej polityki rynku pracy wpisujące się w priorytety polityki zatrudnienia na szczeblu krajowym;

Rozdział III – zawiera informacje o monitoringu realizacji wykonywanych zadań zawartych w RPDZ/2014.

Integralną część dokumentu stanowią załączniki zawierające spis tabel, wykresów oraz indeks używanych skrótów.

2. Analiza regionalnego rynku pracy w latach 2012 – 2013

2.1 Charakterystyka województwa zachodniopomorskiego

Województwo zachodniopomorskie położone jest w północno – zachodniej części Polski nad Morzem Bałtyckim i nad Zalewem Szczecińskim. Na obszarze województwa o powierzchni 22,9 tys. km² (7,3% powierzchni kraju) znajduje się 114 gmin i 21 powiatów (3 powiaty grodzkie i 18 powiatów ziemskich). Główne ośrodki miejskie regionu to Szczecin, Koszalin, Kołobrzeg, Świnoujście i Stargard Szczeciński. Stolicą województwa jest Szczecin.

Województwo zostało powołane w roku 1999 w związku z reformą administracji publicznej, w miejsce dawnych województw: szczecińskiego i koszalińskiego, a także części województw: słupskiego, pilskiego i gorzowskiego. Nazwą nawiązuje do historycznego Pomorza Zachodniego.

Naturalne granice obszaru województwa stanowią: na północy wybrzeże Bałtyku oraz na zachodzie rzeka Odra. Od wschodu obszar regionu graniczy z województwem pomorskim, a na południu z województwem lubuskim i wielkopolskim. Przez obszar województwa przechodzi w okolicach Stargardu Szczecińskiego 15 południk długości geograficznej wschodniej, stanowiący oś środkowoeuropejskiej strefy czasowej.

Położenie geograficzne sprzyja rozwojowi gospodarczemu regionu ze względu na sąsiedztwo granicy z państwem niemieckim, ponadto obszar znajduje się na skrzyżowaniu ważnych szlaków transportowych na osi wschód – zachód oraz północ – południe. Znaczącą rolę w regionie odgrywa turystyka, rozwojowi której sprzyja sąsiedztwo Morza Bałtyckiego, naturalne walory oraz zróżnicowanie warunków przyrodniczych. Popularne ośrodki turystyczne w regionie to m. in. Kołobrzeg, Międzyzdroje, Świnoujście, Darłowo.

Na terenie województwa znajdują się dwa parki narodowe: Woliński i Drawieński (w połowie) oraz siedem parków krajobrazowych: Barlinecko – Gorzowski (częściowo), Cedyński, Drawski, Iński, Doliny Dolnej Odry, częściowo Park Krajobrazowy „Ujście Warty” i Szczeciński Park Krajobrazowy „Puszcza Bukowa”. Poza tym w województwie znajduje się 114 rezerwatów przyrody o różnej typologii, m. in. leśne, florystyczne, torfowiskowe, krajobrazowe, ptaków oraz Puszcza Wkrzańska, Puszcza Goleniowska i Puszcza Bukowa.

Klimat województwa należy do umiarkowanych, o przewadze wiatrów zachodnich, północno – zachodnich i północnych. Mnogość zbiorników wodnych i duża powierzchnia lasów determinują wysoką wilgotność powietrza. W regionie występują naturalne kopaliny:

gaz ziemny, ropa naftowa, rudy żelaza, wapienie i margle, torf, torfy borowinowe, wody termalne i solanki.

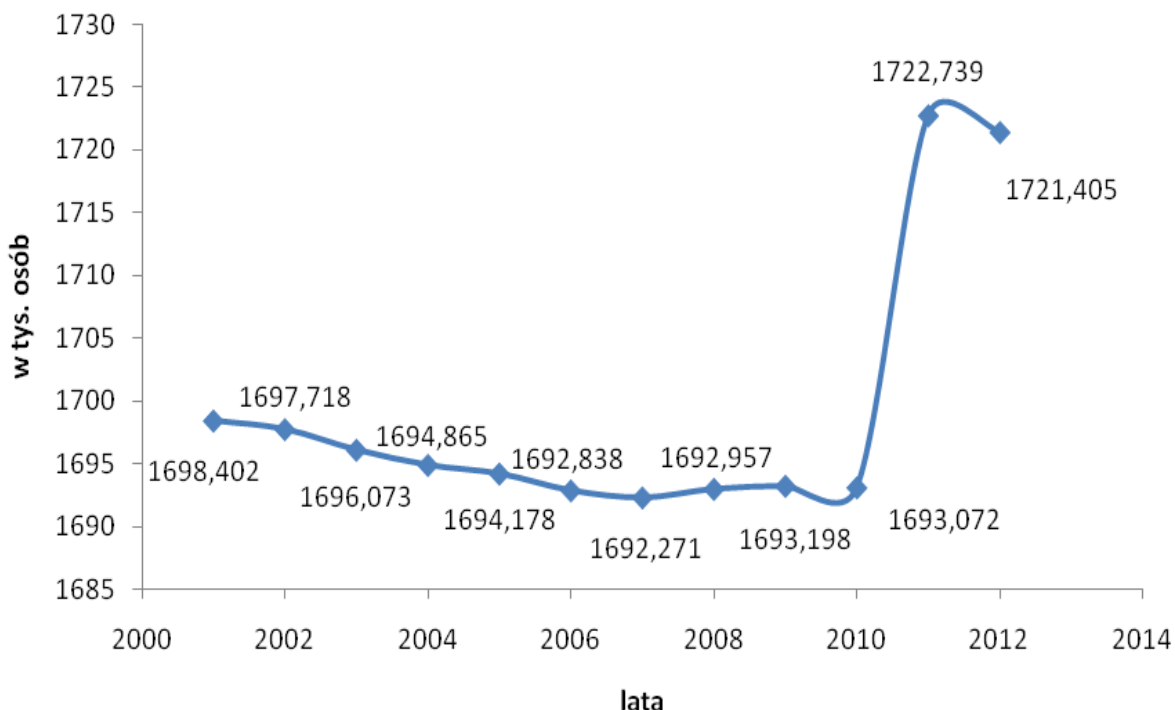
Charakterystyczne dla województwa są liczne krainy pojezierne z bogatą florą i fauną, czystymi wodami, a przede wszystkim 185 – kilometrowy pas wybrzeża Bałtyku, plaże pokryte żłocistym piaskiem, oddzielone od lądu wydzmami z unikatową roślinnością i klifami.

2.2 Sytuacja demograficzna

Na koniec grudnia 2012 roku liczba ludności województwa zachodniopomorskiego wyniosła 1 721 405 osób, natomiast liczba ludności Polski – 38 533 299 osób. Na tle innych województw region zajął 11. miejsce pod względem liczby ludności, a jego mieszkańcy stanowili 4,47% ogółu ludności kraju. Liczba kobiet w regionie wyniosła 882 920 osób i stanowiły one 51,3% ogółu mieszkańców. W województwie zdecydowaną większość stanowili mieszkańcy miast – 1 183 574 osoby (68,8%).

Liczbę ludności w województwie zachodniopomorskim w latach 2001 – 2012 przedstawia wykres 1.

Wykres 1. Liczba ludności w województwie zachodniopomorskim w latach 2001 - 2012

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych GUS

Jak wynika z powyższego wykresu, w okresie od końca 2001 roku do 2007 roku liczba ludności w województwie systematycznie malała. Następnie tendencja ta została odwrócona i ciągu kolejnych dwóch lat nastąpił wzrost liczby ludności. Jednak w 2010 roku trend wzrostowy został zatrzymany i nastąpił niewielki spadek liczby ludności w porównaniu z rokiem 2009 (tj. o 126 osób). W 2011 roku nastąpił gwałtowny wzrost liczby ludności w porównaniu z rokiem 2010 (tj. o 29 667 osób), natomiast w 2012 roku niewielki spadek.

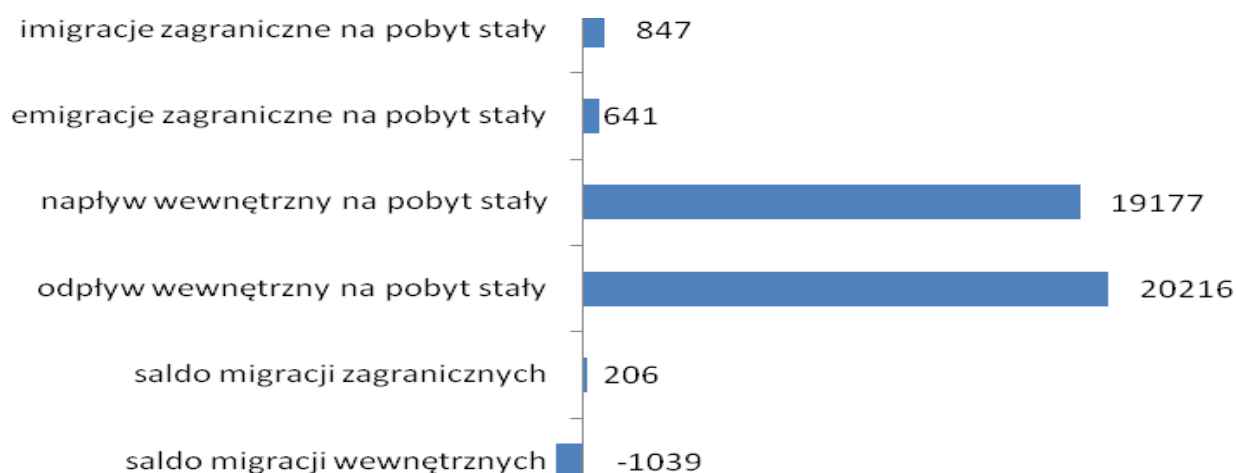
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw (wg PKD 2007) w I półroczu 2013 roku wyniosło w regionie 165 475 osób i było niższe niż w I półroczu roku poprzedniego o 289 osób.

Współczynnik aktywności zawodowej, tj. procentowy udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności powyżej 15. roku życia, w III kwartale 2013 roku wyniósł w regionie 52,2%. W stosunku do III kwartału 2012 roku nastąpił niewielki spadek liczby osób aktywnych zawodowo o 0,1%.

Wskaźnik zatrudnienia w III kwartale 2013 roku kształtował się na poziomie 47,1% i w odniesieniu do analogicznego okresu roku ubiegłego uległ obniżeniu o 0,5%.

W 2012 roku imigrowało z zagranicy do województwa zachodniopomorskiego 847 osób, natomiast 641 osób wyemigrowały za granicę na pobyt stały. Do województwa zachodniopomorskiego przybyło na pobyt stały 19 177 osób z innych części kraju, natomiast 20 216 osób wyemigrowało w inne rejony Polski. Saldo migracji w 2012 roku dla województwa zachodniopomorskiego wyniosło odpowiednio: migracje zagraniczne – 206 osób; migracje wewnętrzne – -1 039 osób.

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w woj. zachodniopomorskim w 2012 roku

Źródło: Opracowanie WUP na podstawie danych z GUS

W 2012 roku w województwie zachodniopomorskim osoby w wieku produkcyjnym zdecydowanie przewyższały liczbę osób w wieku poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym wyniosła 1 118 413 osób (65,0%), liczba osób w wieku poprodukcyjnym 294 759 (17,1%), zaś w wieku przedprodukcyjnym było 308 233 osoby (17,9%).

2.3 Bezrobocie w regionie na tle kraju

Na koniec 2013 roku stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim wynosiła 18,0% wobec 13,4% w skali kraju. Natomiast na koniec 2012 roku stopa bezrobocia wynosiła odpowiednio: w regionie – 18,2%, w kraju – 13,4%. Powyższe dane wskazują zatem, że poziom bezrobocia w regionie był wyższy od poziomu bezrobocia w Polsce w dwóch omawianych latach.

W 2013 roku w porównaniu do roku poprzedniego stopa bezrobocia w regionie zmalała o 0,2% (tj. o 1 458 osób).

Największy wzrost stopy bezrobocia odnotowano w województwach: świętokrzyskim (o 0,5%), podlaskim i warmińsko – mazurskim (w obu o 0,4%). Z kolei największy spadek stopy bezrobocia odnotowano w województwach: dolnośląskim (o 0,3%), lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim (we wszystkich trzech o 0,2%). Stopę bezrobocia w poszczególnych województwach w latach 2012 – 2013 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Stopa bezrobocia w kraju

WOJEWÓDZTWA	Stopa bezrobocia na koniec 2012 r. (%)	Stopa bezrobocia na koniec 2013 r. (%)	Zmiana (pkt proc.)
Dolnośląskie	13,5	13,2	-0,3
Kujawsko-pomorskie	18,1	18,1	0,0
Lubelskie	14,2	14,4	0,2
Lubuskie	15,9	15,7	-0,2
Łódzkie	14,0	14,1	0,1
Małopolskie	11,4	11,6	0,2
Mazowieckie	10,7	11,0	0,3
Opolskie	14,4	14,3	-0,1
Podkarpackie	16,4	16,4	0,0
Podlaskie	14,7	15,1	0,4

Pomorskie	13,4	13,3	-0,1
Śląskie	11,1	11,2	0,1
Świętokrzyskie	16,0	16,5	0,5
Warmińsko-mazurskie	21,3	21,7	0,4
Wielkopolskie	9,8	9,6	-0,2
Zachodniopomorskie	18,2	18,0	-0,2
Polska	13,4	13,4	0,0

Źródło: GUS, Portal Publicznych Służb Zatrudnienia

Zmiany stopy bezrobocia w kraju, wykazane w tabeli 1, były wynikiem zmian liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych oraz zmian liczby ludności aktywnej ekonomicznie. Dynamikę zmian liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych w kraju w latach 2012 - 2013 prezentuje tabela nr 2.

Tabela 2. Dynamika zmian bezrobocia w kraju

Województwo	Liczba bezrobotnych na koniec 2012 r. (w tys.)	Liczba bezrobotnych na koniec 2013 r. (w tys.)	Zmiana (procentowy wzrost/spadek liczby osób bezrobotnych)
Dolnośląskie	157,4	153,6	-2,4
Kujawsko-Pomorskie	148,8	150,1	0,9
Lubelskie	131,1	134,0	2,2
Lubuskie	60,6	59,8	-1,3
Łódzkie	151,0	151,6	0,4
Małopolskie	161,2	164,4	2,0
Mazowieckie	271,9	283,2	4,2
Opolskie	51,8	51,6	-0,4
Podkarpackie	153,8	154,2	0,3
Podlaskie	68,7	70,9	3,2
Pomorskie	114,6	114,1	-0,4
Śląskie	205,5	208,3	1,4
Świętokrzyskie	86,7	90,1	3,9
Warmińsko-Mazurskie	113,2	115,9	2,4
Wielkopolskie	147,9	144,8	-2,1
Zachodniopomorskie	112,5	111,1	-1,3
POLSKA	2 136,80	2 157,90	1,0

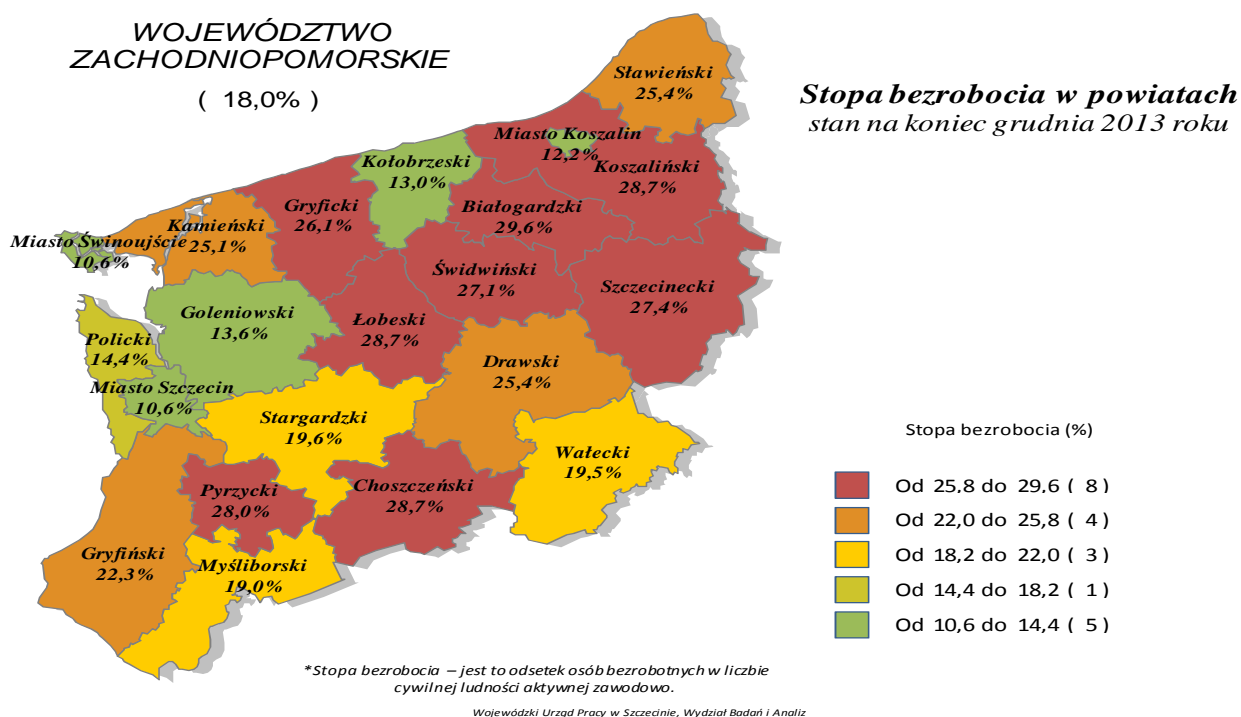
Źródło: GUS, Portal Publicznych Służb Zatrudnienia

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują, iż w 2013 roku w stosunku do roku poprzedniego liczba osób bezrobotnych nieznacznie zwiększyła się (tj. o 1,0% w skali kraju). Największy wzrost odnotowano w województwach: mazowieckim (o 4,2%), świętokrzyskim (o 3,9%) i podlaskim (o 3,2%). Natomiast największy spadek liczby osób bezrobotnych wystąpił w województwach: dolnośląskim (o 2,4%), zachodniopomorskim i lubuskim (o 1,3%) oraz wielkopolskim (o 2,1%).

2.4 Zmiany poziomu bezrobocia

W końcu grudnia 2013 r. stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim wyniosła 18,0% i wynikała z poziomów bezrobocia w poszczególnych powiatach regionu. Stopę bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec grudnia 2013 roku przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego – stan na koniec 2013 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Jak wynika z powyższego wykresu, na koniec grudnia 2013 roku najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie białogardzkim (29,6%), koszalińskim, choszczeńskim i łobeskim (28,7%) oraz pyrzyckim (28,0%). Natomiast najniższa stopa bezrobocia wystąpiła w Szczecinie i Świnoujściu (w obu miastach 10,6%).

Zaprezentowane dane wskazują na duże dysproporcje pomiędzy poziomami bezrobocia w poszczególnych powiatach regionu. Najkorzystniejsza sytuacja na rynku pracy występuje w głównych ośrodkach miejskich województwa. Również niskim poziomem bezrobocia charakteryzują się obszary powszechnie uznane za atrakcyjne miejsca wypoczynku – miasto Świnoujście oraz powiat kołobrzeski. Miejsca te charakteryzują się zjawiskiem tzw. sezonowości – w okresach letnich wiele osób znajduje zatrudnienie przy obsłudze ruchu turystycznego, natomiast w miesiącach jesienno – zimowych poziom bezrobocia wzrasta.

Stopę bezrobocia w powiatach województwa zachodniopomorskiego na koniec 2012 r. i 2013 r. przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec 2012 r. i 2013 r.

Powiat	Stopa bezrobocia na koniec 2012 r. (%)	Stopa bezrobocia na koniec 2013 r. (%)	Zmiana (pkt proc.)
Białogardzki	28,9	29,6	0,7
Choszczeński	28,5	28,7	0,2
Drawski	24,9	25,4	0,5
Goleniowski	15,9	13,6	-2,3
Gryficki	25,4	26,1	0,7
Gryfiński	22,2	22,3	0,1
Kamieński	25,5	25,1	-0,4
Kołobrzeski	11,9	13,0	1,1
m. Koszalin	12,4	12,2	-0,2
Koszaliński	28,1	28,7	0,6
Łobeski	29,8	28,7	-1,1
Myśliborski	18,9	19,0	0,1
Policki	14,7	14,4	-0,3
Pyrzycki	28,5	28,0	-0,5
Sławieński	27,2	25,4	-1,8
Stargardzki	20,0	19,6	-0,4
Szczecinecki	27,6	27,4	-0,2
Świdwiński	26,7	27,1	0,4
m. Świnoujście	10,0	10,6	0,6
Wałecki	20,6	19,5	-1,1
m. Szczecin	11,0	10,6	-0,4
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE	18,2	18,0	-0,2

Źródło: GUS

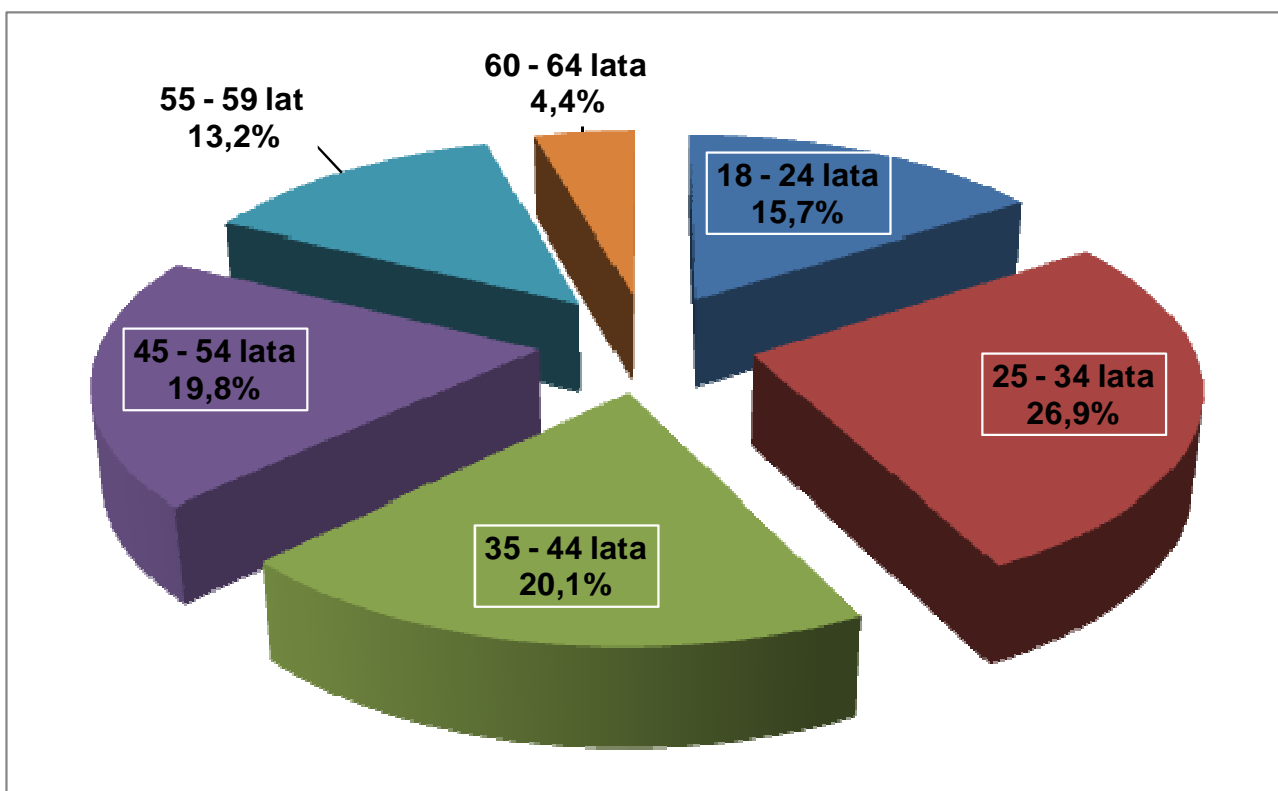
Jak wskazują zaprezentowane dane, na koniec 2013 roku stopa bezrobocia w woj. zachodniopomorskim wyniosła 18,0% i była niższa o 0,2% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Ta niewielka zmiana poziomu bezrobocia w województwie była wynikiem nieznacznych zmian stóp bezrobocia w poszczególnych powiatach regionu. Największy

wzrost stopy bezrobocia wystąpił w powiecie kołobrzeskim (o 1,1%), białogardzkim i gryfickim (o 0,7%). Z kolei największy spadek stopy bezrobocia odnotowano w powiecie goleniowskim (-2,3%) oraz w powiecie sławieńskim (-1,8%).

2.5 Struktura bezrobocia

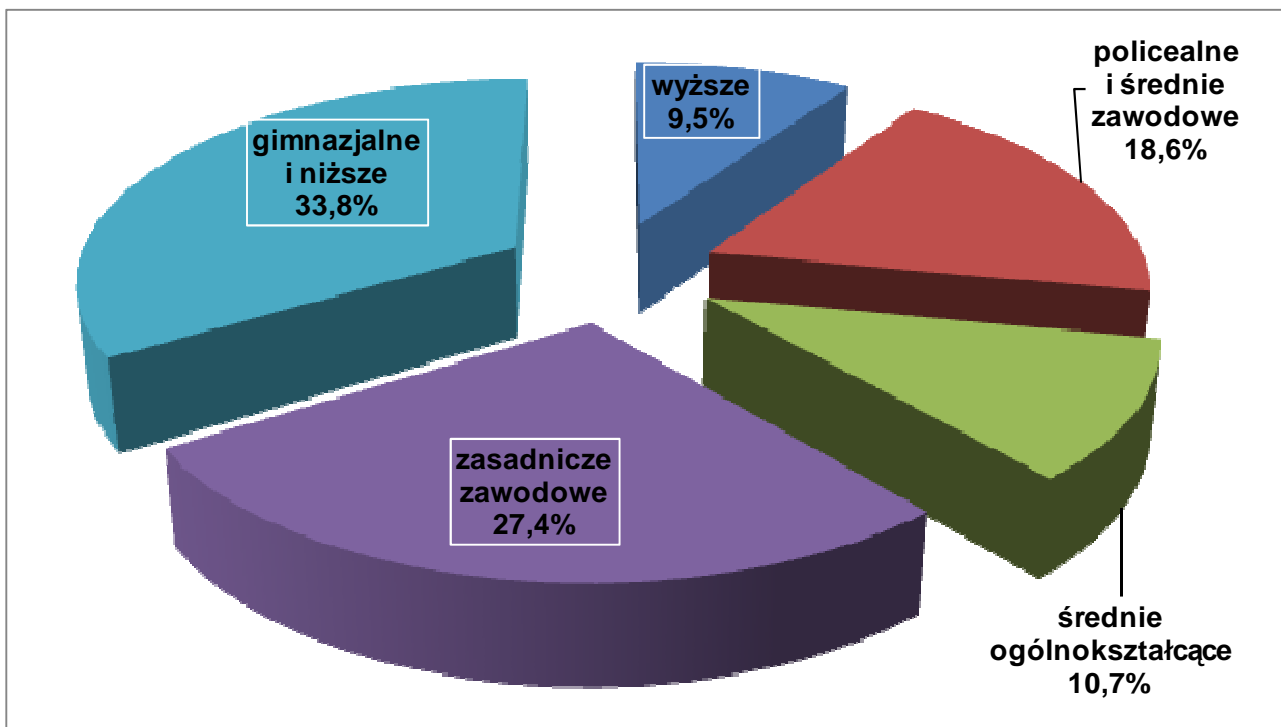
Poszerzony obraz zjawiska bezrobocia w województwie zachodniopomorskim uzyskać można poprzez analizę struktury zarejestrowanych osób bezrobotnych w 2013 roku według 4 głównych cech: wieku, wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy. Strukturę bezrobotnych według wyżej wymienionych kryteriów prezentują poniższe wykresy.

Wykres 4. Struktura bezrobotnych wg wieku w woj. zachodniopomorskim w 2013 roku

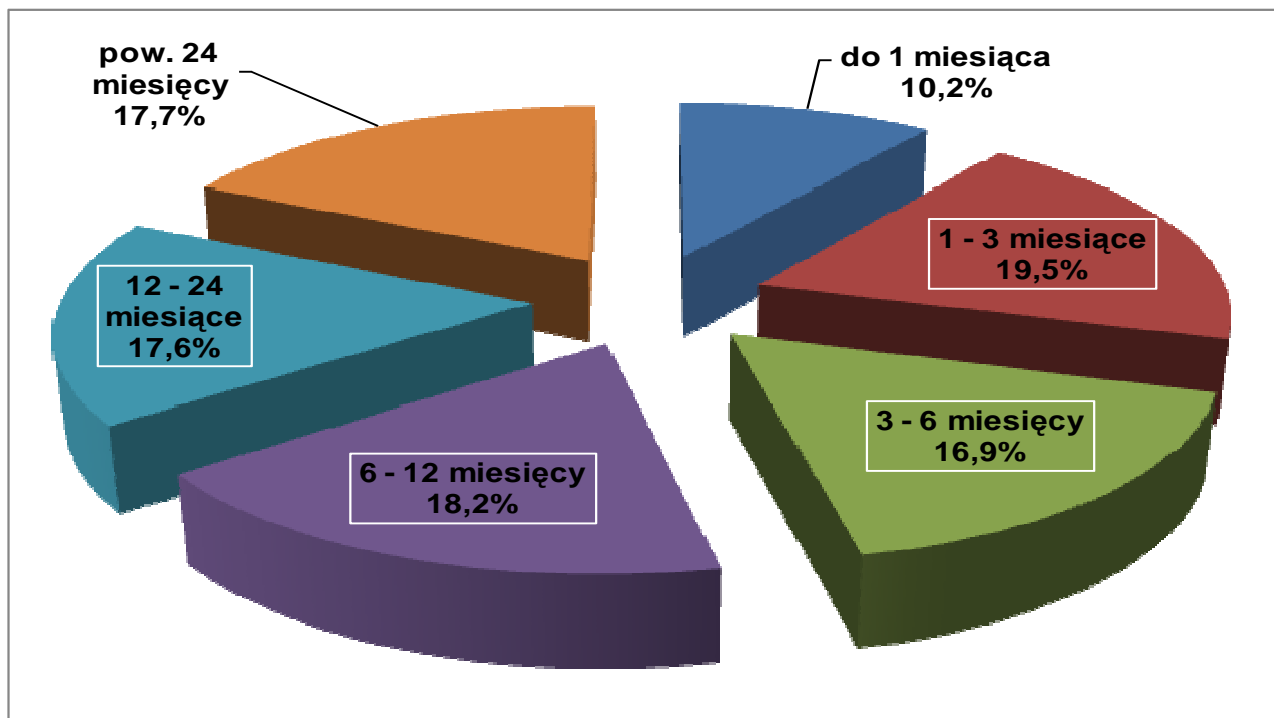
Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01- Załącznik 1.

Wykres 5. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w woj. zachodniopomorskim w 2013 roku

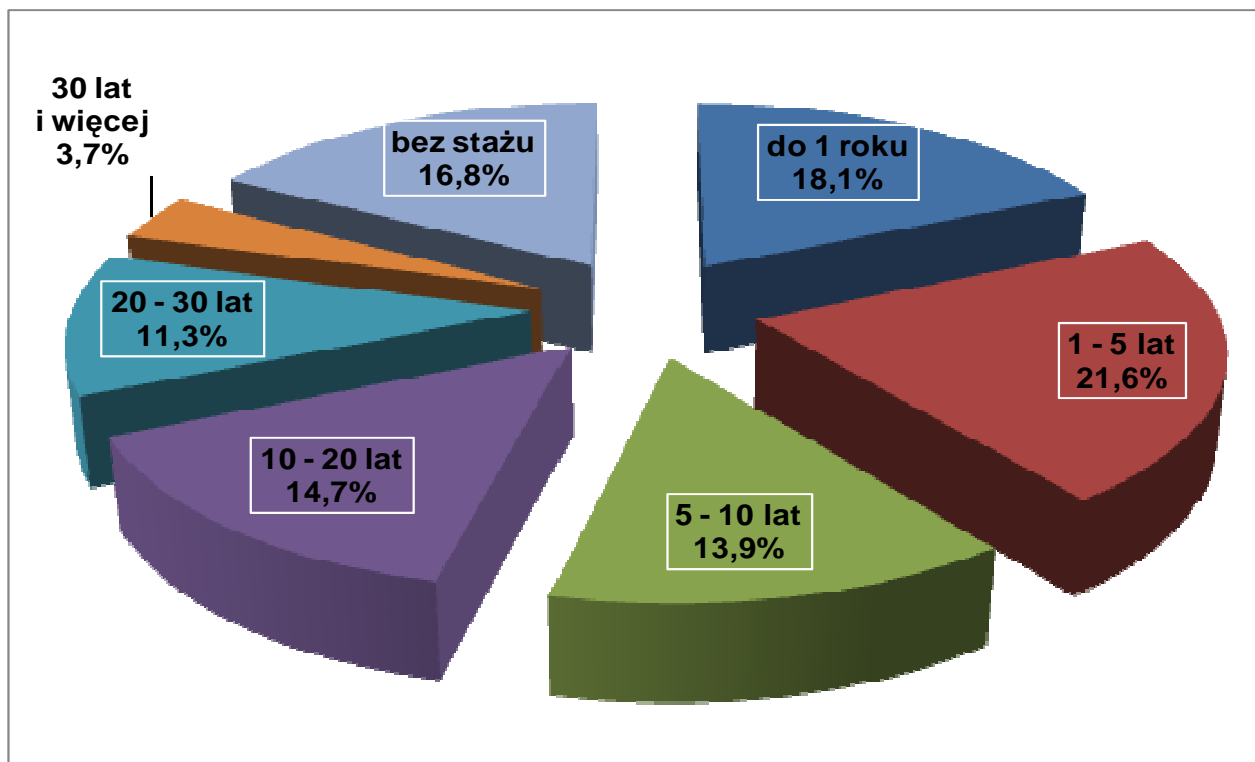
Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01- Załącznik 1.

Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w woj. zachodniopomorskim w 2013 roku

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01- Załącznik 1.

Wykres 7. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w woj. zachodniopomorskim w 2013 roku

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPiPS-01- Załącznik 1.

2.6 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej

W 2013 roku w woj. zachodniopomorskim liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej, pozostających w dyspozycji Powiatowych Urzędów Pracy, wynosiła 46 934 i była wyższa o 21,2% niż w roku 2012. Zwiększenie liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wystąpiło w większości powiatów regionu. Liczbę wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim w latach 2012 – 2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim w latach 2012 - 2013

Powiat	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2012 r.	Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2013 r.	Zmiana w porównaniu do 2012 roku (%)
Białogardzki	1 221	1 735	42,1
Choszczeński	1 524	1 905	25,0
Drawski	2 124	2 061	-3,0
Goleniowski	1 806	1 949	7,9
Gryficki	2 432	2 821	16,0
Gryfiński	1 408	1 661	18,0
Kamieński	913	1 175	28,7
Kołobrzeski	1 599	1 813	13,4
Miasto Koszalin	3 320	4 060	22,3
Koszaliński	1 456	1 449	-0,5
Łobeski	998	1 224	22,6
Myśliborski	1 453	1 808	24,4
Policki	1 094	903	-17,5
Pyrzycki	1 606	1 457	-9,3
Sławieński	1 364	2 018	47,9
Stargardzki	1 926	1 996	3,6
Szczecinecki	2 982	3 278	9,9
Świdwiński	2 162	2 201	1,8
Miasto Świnoujście	644	1 101	71,0
Wałecki	1 636	1 458	-10,9
Miasto Szczecin	5 062	8 861	75,0
Zachodniopomorskie	38 730	46 934	21,2

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01

Jak wskazują zaprezentowane dane, największy wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w 2013 roku w porównaniu do roku poprzedniego odnotowano w Szczecinie (75,0%), Świnoujściu (71,0%), powiecie sławieńskim (47,9%) i powiecie białogardzkim (42,1%)..

Z kolei największy spadek liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej wystąpił w powiecie polickim (-17,5%), wałeckim (-10,9%) i pyrzyckim (-9,3%)..

2.7 Rejestracje i wyłączenia z ewidencji osób bezrobotnych

Powiatowe Urzędy Pracy województwa zachodniopomorskiego zarejestrowały w 2013 roku jako bezrobotnych łącznie 152 411 osób, natomiast w 2012 roku – 149 693 osoby. Zatem w 2013 roku w odniesieniu do roku poprzedniego zarejestrowano o 2 718 osób bezrobotnych więcej (tj. o 1,8%).

W 2013 roku z ewidencji osób bezrobotnych wyłączono 153 657 osób, w tym z przyczyn podjęcia pracy 72 199 osób. Natomiast w 2012 roku wyrejestrowanych zostało 146 076 osób, z czego 64 645 osób z przyczyn znalezienia zatrudnienia. Zatem w 2013 roku wyrejestrowano z ewidencji bezrobotnych więcej (tj. o 7 581) osób niż w roku poprzednim.

Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w latach 2012 – 2013 prezentuje tabela 5.

Tabela 5. Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim w latach 2012 - 2013

POWIAT	REJESTRACJE		WYREJESTROWANIA			
	2012	2013	2012		2013	
			Ogółem	W tym podjęcia pracy	Ogółem	W tym podjęcia pracy
Białogardzki	5 967	5 930	5 906	2 831	5 753	2 978
Choszczeński	5 785	5 954	5 486	2 297	5 913	2 638
Drawski	6 210	6 512	6 631	2 678	6 344	3 020
Goleniowski	7 404	7 284	7 407	3 513	8 089	3 906
Gryficki	7 401	7 555	7 402	4 050	7 367	4 078
Gryfiński	6 245	6 201	6 118	2 542	6 165	2 893
Kamieński	4 975	5 056	4 913	2 021	5 138	2 280
Kołobrzeski	6 247	6 481	6 446	2 419	6 116	2 607
Miasto Koszalin	7 859	7 879	7 332	3 351	7 988	3 693
Koszaliński	7 051	7 389	6 794	3 297	7 204	3 625
Łobeski	4 237	4 577	4 294	1 876	4 739	2 249
Myśliborski	5 806	6 048	5 371	2 110	6 014	2 399
Policki	4 614	5 006	4 813	1 934	4 877	2 121
Pyrzycki	4 603	4 278	4 540	1 862	4 343	1 934
Sławieński	6 183	6 637	5 553	3 094	7 095	3 805
Stargardzki	9 312	9 549	9 465	4 426	9 686	4 784
Szczecinecki	9 367	9 982	9 438	4 560	10 046	5 171
Świdwiński	6 277	6 459	6 423	2 908	6 354	3 084
Miasto Świnoujście	2 690	2 617	2 776	1 109	2 512	1 116
Wałecki	5 857	5 926	5 566	2 276	6 158	2 682
Miasto Szczecin	25 603	25 091	23 402	9 491	25 756	11 136
Zachodniopomorskie	149 693	152 411	146 076	64 645	153 657	72 199

Źródło: Sprawozdanie GUS, MPIPS-01

Jak wskazują zaprezentowane powyżej dane, nieznaczny wzrost liczby zarejestrowanych w regionie osób bezrobotnych w 2013 roku w odniesieniu do roku 2012 był wynikiem zmian w liczbie dokonanych rejestracji we wszystkich powiatach województwa. W badanym okresie największy wzrost liczby dokonanych rejestracji miał miejsce w powiatach: polickim (o 8,5%), łobeskim (o 8,0%) i sławieńskim (o 7,3%), natomiast największy spadek miał miejsce w powiecie pyrzyckim (o 7,1%), Świnoujściu (o 2,7%) oraz Szczecinie (o 2,0%).

W analizowanym okresie największy wzrost liczby dokonanych wyrejestrowań odnotowano w powiecie sławieńskim (o 27,8%), myśliborskim (o 12,0%) i łobeskim (o 10,4%). Największy spadek liczby dokonanych wyrejestrowań miał miejsce w Świnoujściu (o 9,5%), powiecie kołobrzeskim (o 5,1%), powiecie drawskim i pyrzyckim (o 4,3%).

3. Strategiczne obszary działania

3.1 Strategia Zatrudnienia krajów Unii Europejskiej

Europejska Strategia Zatrudnienia (ESZ) to zbiór naczelných zasad i priorytetów ukierunkowujących działania Unii Europejskiej na określone założenia w zakresie polityki zatrudnienia. Jej celem jest koordynacja narodowych polityk zatrudnienia państw członkowskich UE, a także wyznaczanie kierunków rozwoju w zakresie zapobiegania i przeciwdziałania bezrobociu, wsparcia osób bezrobotnych, rozwijania potencjału kadrowego oraz integracji społecznej rynku pracy. Strategia opiera się przede wszystkim na budowaniu dialogu pomiędzy Komisją Europejską a państwami członkowskimi, partnerami społecznymi oraz innymi instytucjami europejskimi. Zasadniczą rolę w koordynacji celów i priorytetów na szczeblu UE odgrywa Komitet Zatrudnienia, w którego skład wchodzi przedstawiciele państw członkowskich UE i Komisji Europejskiej.

Europejska Strategia Zatrudnienia umożliwia krajom UE wymianę informacji, prowadzenie dyskusji i koordynowanie polityki zatrudnienia. Co roku rządy krajowe (za pośrednictwem Komitetu Zatrudnienia) i instytucje europejskie sporządzają tzw. pakiet dotyczący zatrudnienia. Obejmuje on:

- wytyczne w zakresie krajowej polityki zatrudnienia, zaproponowane przez Komisję i uzgodnione przez rządy krajowe, obejmujące wspólne cele,
- przedłożone przez rządy krajowe sprawozdania na temat krajowej polityki zatrudnienia, które Komisja analizuje pod kątem zgodności z celami strategii „Europa 2020” i inicjatyw przewodnich,
- sprawozdanie Komisji zawierające w stosownych przypadkach zalecenia dla rządów krajowych.

Zgodnie ze strategią „Europa 2020”, Europejska Strategia Zatrudnienia ma na celu stworzenie większej liczby miejsc pracy w całej UE. Strategia zatrudnienia wspiera działania, które pozwolą do roku 2020 osiągnąć następujące cele główne:

- podwyższenie wskaźnika zatrudnienia w grupie wiekowej 20 – 64 do 75 procent,
- obniżenie odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do poziomu poniżej 10 proc. i podwyższenie odsetka osób w grupie wiekowej 30 – 34 kończących uczelnie wyższe do co najmniej 40 procent,
- zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln.

Podstawowe znaczenie dla realizacji w/w celów mają działania wymienione w inicjatywie przewodniej „*Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*”. Program powstał w 2010 roku jako część wieloletniej strategii UE „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego wyłączeniu społecznemu.

Program zawiera szereg konkretnych działań, które pomogą:

- przyspieszyć reformy służące zwiększeniu elastyczności i bezpieczeństwa zatrudnienia na rynku pracy (tzw. model flexicurity),
- dostosować kwalifikacje pracowników do potrzeb rynku pracy obecnie i w przyszłości,
- poprawić jakość miejsc pracy i warunki pracy,
- stworzyć lepsze otoczenie dla tworzenia miejsc pracy.

3.2 Wytyczne polityki państwa w dziedzinie rynku pracy

Zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zadania państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej są realizowane na podstawie uchwalanego przez Radę Ministrów Krajowego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia, zawierającego zasady realizacji Europejskiej Strategii Zatrudnienia, oraz w oparciu o inicjatywy samorządu gminy, powiatu, województwa i partnerów społecznych.

Krajowy Plan Działań określa w szczególności:

- cele i kierunki działań zgodne z priorytetami polityki państwa w dziedzinie rynku pracy,
- przewidywaną wysokość środków na dofinansowanie działań wynikających z KPDZ,
- wskaźniki efektywności Krajowego Planu Działań.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej we wrześniu 2012 r. poinformowało o przyjęciu przez Radę Ministrów *Krajowego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012 – 2014* (uchwała Nr 138/2012 z dnia 21.08.2012 r.). Opracowany dokument określa główne priorytety polityki państwa w dziedzinie zatrudnienia i rynku pracy, a także cele i działania realizowane w ramach poszczególnych priorytetów, zgodnie z zapisami zawartymi w Krajowym Programie Reform na rzecz realizacji strategii Europa 2020.

Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012 – 2014 stanowił podstawę dla przygotowania przez samorząd województwa „Regionalnego Planu Działań na rzecz

Zatrudnienia na 2014 rok”, określającego priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia w regionie.

KPDZ/2012 – 2014 stanowi punkt wyjścia do poszukiwania nowych, bardziej sprawnych, skutecznych i efektywnych instrumentów i rozwiązań w zakresie zarządzania rynkiem pracy. Niniejszy dokument przewiduje większe zaangażowanie partnerów społecznych w realizację polityk rynku pracy oraz większe zaangażowanie podmiotów prywatnych i trzeciego sektora w aktywizowanie i niesienie pomocy bezrobotnym.

Zadania w ramach KPDZ/2012 – 2014 pogrupowano w dwóch priorytetach:

1. Adaptacyjny rynek pracy – dynamiczne zmiany zachodzące zarówno w Polsce, jak i Unii Europejskiej wymagają szybkiej i sprawnej adaptacji. Reguła ta ma także zastosowanie do rynków pracy, które szczególnie w sytuacji dużej zmienności powinny charakteryzować się elastycznością połączoną z zapewnieniem bezpieczeństwa zatrudnienia (model flexicurity). Wsparcie grup znajdujących się w trudnym położeniu na rynku pracy i poza nim w zakresie bezpieczeństwa zatrudnienia i bezpieczeństwa socjalnego, a także uelastycznienie rynków pracy oraz organizacji i stosunków pracy stanowi priorytet państwa, szczególnie w sytuacji zagrożenia stabilności gospodarczej. Realizacja tak zdefiniowanego priorytetu powinna odbywać się zatem poprzez skuteczne wdrażanie wszystkich składowych koncepcji *flexicurity*, w tym zwłaszcza aktywnej polityki na rzecz rozwoju rynku pracy.

2. Wzmocnienie obsługi rynku pracy – w wyniku dynamicznych zmian społeczno – gospodarczych, zapewnienie wysokiego poziomu uczestnictwa w rynku pracy, wzrostu zatrudnienia, a także poprawy efektywności i konkurencyjności usług adresowanych do osób bezrobotnych i poszukujących pracy wiąże się z usprawnieniem funkcjonowania otoczenia instytucjonalnego i prawnego rynku pracy. Priorytetowym działaniem w tym przypadku będzie m. in. zwiększenie konkurencji pomiędzy podmiotami realizującymi działania na rzecz aktywizacji bezrobotnych i poszukujących pracy, zwiększenie zaangażowania podmiotów niepublicznych w działania na rynku pracy, efektywna współpraca międzynarodowa na rzecz rozwoju mobilności zasobów pracy. Ponadto należy podjąć działania służące wzmocnieniu otoczenia prawnego polegającego przede wszystkim na udoskonalaniu regulacji związanych z imigracją zarobkową i wypracowaniu systemu integracji imigrantów i migrantów powrotnych.

KPDZ/2012-2014 zawiera działania, których realizacja rozpoczęła się w 2012 roku i trwa do końca 2014 roku (przez okres 3 lat). Przyjęta szersza perspektywa

pozwole na korzystniejsze uwzględnienie zachodzących zmian na rynkach pracy. W związku z powyższym zastrzeżono możliwość dokonywania corocznej aktualizacji KPDZ/2012-2014 stosownie do pojawiających się wyzwań i zdarzeń.

3.3 Priorytetowe grupy bezrobotnych wymagających wsparcia w regionie

Zmiany gospodarcze i polityczne, jakie dokonały się w Polsce w latach 1989 – 1990 doprowadziły do tego, że Polska dołączyła do grupy krajów o gospodarce rynkowej. Trwające przemiany ustroju gospodarczego wywołały wiele procesów społecznych mających różnorodny wpływ na polski rynek pracy. Jednym ze zjawisk o negatywnych skutkach stało się bezrobocie, które jest definiowane w różnorodny sposób. Powszechnie bezrobocie określa się jako zjawisko, które polega na tym, że pewna liczba osób zdolnych do pracy oraz gotowych do jej podjęcia nie znajduje zatrudnienia. Jest to wynik braku równowagi pomiędzy podażą pracy a popytem na nią.

Ze względu na złożoność zjawiska bezrobocia wyróżnić można wiele przyczyn jego występowania. Do najczęstszych należą:

- niedostosowanie struktury podaży pracy do popytu zgłaszanego przez pracodawców,
- procesy restrukturyzacyjne w gospodarce, eliminowanie niektórych działalności,
- ograniczenie produkcji spowodowane spadkiem popytu na określone towary lub usługi,
- niedostosowany system kształcenia do wymagań rynku,
- nadmierne obciążenia fiskalne,
- niewystarczająca mobilność pracowników i osób poszukujących pracy,
- zmiana siedziby przedsiębiorstwa (przeniesienie produkcji do innego miasta),
- zmiany technologiczne (np. automatyzacja procesów produkcji),
- niewystarczający przepływ informacji o wolnych stanowiskach pracy.

Bezrobocie jest niewątpliwie uznawane za niekorzystne zjawisko w gospodarce, jednak jego następstwa są znacznie groźniejsze w sferze społecznej. Problem bezrobocia dotyczy dużej grupy osób, wywołuje społeczny niepokój i jest źródłem napięć społecznych. Szczególnie niepożądane w kwestii społecznej jest zjawisko długotrwałego bezrobocia, którego występowanie związane jest ze znacznym obniżeniem poziomu życia nie tylko samego bezrobotnego, ale i całej jego rodziny. Bardzo często obszary długotrwałego bezrobocia pokrywają się w danym społeczeństwie z obszarami ubóstwa, co może

powodować m. in. rozprzestrzenianie się patologii społecznych czy rozpad rodziny. Zjawisko bezrobocia wpływa również niekorzystnie na kondycję psychiczną osób pozostających bez zatrudnienia.

Określając priorytetowe grupy bezrobotnych i innych osób wymagających wsparcia należy stwierdzić, iż występują grupy wymagające większego, bądź mniejszego zaangażowania kadr publicznych służb zatrudnienia.

Priorytetowe grupy osób bezrobotnych i innych wymagających wsparcia w województwie zachodniopomorskim zdefiniowano na podstawie zgłoszonych planowanych działań na rzecz zatrudnienia oraz w oparciu o analizę sytuacji na regionalnym rynku pracy. Grupami tymi są:

1. osoby zarejestrowane w Powiatowych Urzędach Pracy jako bezrobotne lub poszukujące pracy,
2. osoby korzystające z pomocy społecznej i instytucji zajmujących się aktywizacją społeczno – gospodarczą,
3. osoby fizyczne zamierzające rozpocząć działalność gospodarczą,
4. osoby powracające na rynek pracy po przerwie wynikającej z pobytu za granicą,
5. beneficjenci wyróżnieni odpowiednio przez Program Operacyjny Kapitał Ludzki (od 2014 r. Regionalny Program Operacyjny), ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz inne fundusze celowe,
6. osoby zagrożone utratą pracy, spowodowane procesami restrukturyzacyjnymi, modernizacyjnymi i reorganizacyjnymi w przedsiębiorstwach,
7. inne osoby pozostające bez zatrudnienia i zainteresowane podjęciem pracy.

Spośród osób zarejestrowanych w Powiatowych Urzędach Pracy, szczególnego wsparcia w regionie wymagają następujące grupy:

- bezrobotni do 25. roku życia,
- bezrobotni absolwenci szkół oraz uczelni wyższych do 27. roku życia,
- długotrwale bezrobotni oraz kobiety, które po urodzeniu dziecka nie podjęły zatrudnienia,
- bezrobotni powyżej 50. roku życia,
- bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia,
- bezrobotne osoby niepełnosprawne,
- bezrobotni, którzy utracili pracę w wyniku zwolnień grupowych,

- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego,
- osoby poszukujące pracy, w tym zagrożone utratą pracy, wymagające przeszkolenia w celu uzyskania dodatkowych kwalifikacji.

Adresatami działań regionalnej polityki rynku pracy będą także przedsiębiorcy tworzący nowe miejsca pracy oraz pracodawcy i pracownicy przedsiębiorstw, które wdrażają procesy adaptacyjne i modernizacyjne.

Wsparciem w województwie zachodniopomorskim powinny zostać objęte również instytucje i organizacje wpływające na politykę zatrudnienia i rozwój zasobów ludzkich oraz działające na rzecz grup i osób uznanych za priorytetowe. W szczególności są to: publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego, instytucje partnerstwa lokalnego, instytucje pomocy społecznej, grupy inicjatyw lokalnych.

3.4 Priorytetowe obszary działań regionalnej polityki na rzecz zatrudnienia

Kluczowe obszary działań przyjęte w niniejszym dokumencie zostały zdefiniowane w oparciu o diagnozę sytuacji na regionalnym rynku pracy, zgłoszone przez określone instytucje i partnerów społecznych planowane zadania i działania na rzecz zatrudnienia oraz dotychczasowe rezultaty działań podejmowanych w latach ubiegłych. Określone w planie strategiczne kierunki działań wpisują się w priorytety i zasadnicze zadania wynikające z dokumentów o zasięgu krajowym dotyczących prowadzonej polityki rynku pracy. Dokument powstał przy współpracy z powiatowymi urzędami pracy oraz partnerami społecznymi.

Podstawowe cele RPDZ na 2014 rok to:

- dążenie do wzrostu zatrudnienia i podniesienie jego jakości,
- ograniczenie skutków bezrobocia,
- ograniczenie skutków spowolnienia gospodarczego w regionie,
- rozwój jakości kapitału ludzkiego z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy.

Dalsza część niniejszego rozdziału zawiera dokładny opis działań na rzecz poprawy zatrudnienia w regionie.

3.4.1 Świadczenie usług poradnictwa zawodowego, informacji zawodowej i pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz popularyzacja działań z zakresu doradztwa zawodowego

Cel: Przeciwdziałanie bezrobociu poprzez pomoc osobom zarejestrowanym i niezarejestrowanym w PUP w uzyskaniu satysfakcjonującego zatrudnienia poprzez udostępnianie w ramach CiIPKZ usług całowyciowego poradnictwa zawodowego opartego na założeniu ciągłości indywidualnego rozwoju kariery zawodowej jednostki oraz usług psychologicznych; upowszechnianie informacji na temat dostępu do rynku edukacyjnego, zawodowego oraz usług poradnictwa zawodowego; przeciwdziałanie bezrobociu poprzez wsparcie i współpracę z pracodawcami

Planowane działania

Działania w omawianym obszarze polegać będą na realizowaniu specjalistycznych usług poradnictwa zawodowego świadczonych na terenie województwa zachodniopomorskiego w formie wewnętrznych (w siedzibie WUP) bądź zewnętrznych indywidualnych porad zawodowych. W ramach porad indywidualnych osoby bezrobotne, poszukujące pracy i inne (tj. zarejestrowane i niezarejestrowane) otrzymają wsparcie i pomoc w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy, w planowaniu kariery zawodowej oraz w przygotowywaniu do lepszego radzenia sobie na rynku pracy, a także uzyskają informacje o zawodach, aktualnym rynku pracy, możliwościach szkolenia i kształcenia oraz o umiejętnościach niezbędnych przy aktywnym poszukiwaniu pracy i samo zatrudnieniu. Realizowane będą również usługi poradnictwa indywidualnego na odległość polegające na telefonicznym lub elektronicznym kontakcie klienta z doradcą zawodowym.

W ramach świadczonych usług z zakresu poradnictwa indywidualnego wykorzystywane będą standaryzowane metody ułatwiające wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie lub zmianę pracy, w tym badania kompetencji, zainteresowań i uzdolnień zawodowych, takie jak: Kwestionariusz Zainteresowań Zawodowych, test Performen-Se, Wielowymiarowy Kwestionariusz Preferencji, Test Achtnicha oraz inne testy psychologiczne.

Realizacja zadań w zakresie poradnictwa grupowego będzie polegała na prowadzeniu zajęć warsztatowych w celu zmiany postaw uczestników zajęć, wzrostu poczucia własnej wartości, zmotywowania do aktywnego i skutecznego poszukiwania zatrudnienia, z wykorzystaniem programów porad grupowych oraz standaryzowanych

metod i programów zakupionych lub udostępnionych przez inne podmioty, które są wykorzystywane do prowadzenia porad grupowych.

W ramach poradnictwa grupowego realizowane będą zajęcia m.in. z zakresu planowania kariery zawodowej, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej, asertywności, przygotowania dokumentów aplikacyjnych, zakładania działalności gospodarczej.

W zakresie rozwoju usług informacji zawodowej realizowane będą następujące działania:

- opracowywanie, aktualizowanie i upowszechnianie, we współpracy z powiatowymi urzędami pracy, informacji zawodowych na terenie województwa, zawierające zaktualizowane informacje o zawodach, rynku pracy, usługach PSZ,
- udostępnianie klientom w formie konwencjonalnej i internetowej opracowanych i pozyskanych materiałów informacyjnych, związanych ze światem pracy, zawodami, które będą można wykorzystywane również w procesie planowania kariery zawodowej i poszukiwania pracy.

Jesienią 2014 roku zorganizowane zostaną przez CliPKZ w Koszalinie VI Targi Edukacyjne Szkół Wyższych i Policealnych „Edukacja dla każdego!” promujące ideę kształcenia przez całe życie. Targi przybliżą wszystkim zainteresowanym kontynuowaniem nauki dorosłym oraz młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, ofertę edukacyjną szkół wyższych i policealnych z całego województwa zachodniopomorskiego. Dodatkowo podczas Targów osoby je odwiedzające będą mogły skorzystać z indywidualnych konsultacji doradczych oraz z grupowych spotkań informacyjnych, m.in. na temat roli kształcenia całościowego i wielozawodowego podejścia do planowania kariery zawodowej.

Z myślą o młodzieży Centrum w Szczecinie i Koszalinie organizować będzie, jak co roku w październiku Ogólnopolski Tydzień Kariery, który jest akcją zainicjowaną przez Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP, promującą wśród młodzieży ideę świadomego planowania własnej kariery zawodowej i podejmowania działań na rzecz rozwoju poradnictwa zawodowego. W ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery odbywać się będą liczne spotkania informacyjne rozwijające świadomość rynku pracy i wyborów zawodowych, zajęcia warsztatowe na temat planowania kariery zawodowej oraz badania predyspozycji zawodowych, z wykorzystaniem testów diagnozy zawodowej, jak również spotkania z przedstawicielami ciekawych profesji i zawodów.

W ramach wsparcia rozwoju zawodowego pracodawców oraz jego pracowników, na wniosek pracodawcy realizowane będą następujące działania:

- udostępnianie zasobów informacji niezbędnych do tworzenia opisu stanowisk pracy;
- udzielanie pomocy w określeniu wymagań dotyczących stanowiska pracy;
- udostępnianie sali do rozmów kwalifikacyjnych;
- wykonywanie badań przydatności zawodowej kandydatów do pracy przy pomocy testów psychologiczno – diagnostycznych;
- pomoc i wsparcie w rozwoju zawodowym pracodawcy i jego pracowników poprzez udzielanie porad zawodowych;
- przygotowanie pakietu informacyjnego o zasadach pośrednictwa pracy oraz możliwości uzyskania tej pomocy we właściwym powiatowym urzędzie pracy;
- pomocy w organizacji lub współorganizacji targów pracy dla pracodawców z terenu działania co najmniej dwóch powiatowych urzędów pracy.

Wsparcie powiatowych urzędów pracy z województwa zachodniopomorskiego polegać będzie na:

- organizowaniu i prowadzeniu szkoleń dla kluczowych pracowników PSZ woj. zachodniopomorskiego w zakresie zgodnym z uprawnieniami multiplikatorów, nadanymi pracownikom CliPKZ przez MPiPS;
- realizowaniu na rzecz osób zarejestrowanych, skierowanych z PUP lub niezarejestrowanych, określonych form poradnictwa zawodowego;
- informowaniu klientów o usługach świadczonych przez powiatowe urzędy pracy.

Z myślą o młodzieży prowadzone będą m. in. konsultacje indywidualne, spotkania informacyjne, pomoc w określaniu preferencji zawodowych, zajęcia warsztatowe dot. planowania kariery zawodowej. Realizowane będą także mobilne usługi poradnictwa i informacji zawodowej poprzez aktywny udział w targach, giełdach, spotkaniach i w innych imprezach masowych (prelekcje, warsztaty, badania predyspozycji).

W ramach wspierania inicjatyw podejmowanych na rzecz rozwoju, promocji i szerszego dostępu do usług doradczych, pracownicy Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej będą uczestniczyć w targach, giełdach, seminariach, spotkaniach poświęconych problematyce zawodoznawstwa, poradnictwa zawodowego i rynku pracy, organizowanych przez różne instytucje woj. zachodniopomorskiego.

Planuje się kontynuację autorskiego programu wsparcia dla wchodzącej na rynek pracy młodzieży, w tym podopiecznych Miejskiego Ośrodka Adaptacji Społecznej w Koszalinie. W ramach zakładanych działań nadal zamierza się wspierać młodzież, zwłaszcza de faworyzowaną na rynku pracy, poprzez udzielanie dostępu do

profesjonalnego poradnictwa zawodowego prowadzonego w formie indywidualnej, grupowej czy na odległość, a także dostępu do zajęć aktywizacyjnych i warsztatów umiejętności pozazawodowych.

Pomocą doradczą objęte będą grupy klientów wymagające szczególnego wsparcia na rynku pracy, jak osadzeni i opuszczający zakłady karne, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Kontynuowana będzie współpraca z Aresztem Śledczym w Szczecinie, Koszalinie, Dobrowie oraz Zakładami Karnymi w Koszalinie, Starem Bornem mająca na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób, które przygotowują się do opuszczenia placówki po odbyciu kary, poprzez przygotowanie ich do ponownego wejścia i funkcjonowania na rynku pracy. Celem zajęć będzie kształtowanie aktywnych postaw na rynku pracy, kreowanie działań przedsiębiorczych i wsparcie doradcze. Ponadto, przekazywane będą informacje dotyczące wymagań lokalnego, krajowego i zagranicznego rynku pracy, metod i technik poszukiwania pracy, możliwości korzystania ze wsparcia instytucji rynku pracy i ośrodków pomocy społecznej.

Rozwijana będzie dotychczasowa współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej, Centrami i Klubami Integracji Społecznej oraz PUP w Koszalinie.

Narzędzia realizacji

Realizacja zapisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy; rozporządzenie w sprawie standardów i warunków prowadzenia usług rynku pracy z dn. 14.09.2010 r. z późn. zm.; standaryzowane metody i narzędzia diagnozowania ułatwiające wybór lub zmianę zawodu bądź podjęcie zatrudnienia

Uczestnicy

- Osoby zarejestrowane w PUP tj.: bezrobotne, poszukujące pracy oraz niezarejestrowane powyżej 18 r. ż., poszukujące pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy lub planowaniu rozwoju kariery zawodowej,
- Powiatowe Urzędy Pracy zainteresowane wsparciem ze strony WUP, kadra PSZ,
- Pracodawcy i ich pracownicy oczekujący wsparcia w rozwoju zawodowym,
- Placówki oświatowo – edukacyjne współpracujące w promowaniu całościowego poradnictwa zawodowego,
- Inne instytucje, w których pojawiają się osoby zainteresowane pomocą w zakresie poradnictwa zawodowego np.: MOPS, GOPS, KIS, itp.

Przewidywane efekty

Klienci korzystający z usług poradnictwa indywidualnego lub grupowego w ramach działań CliPKZ zdobędą praktyczne umiejętności poszukiwania pracy oraz wykształcą w sobie aktywne postawy ułatwiające poruszanie się po rynku pracy i podejmowanie indywidualnych decyzji edukacyjnych i zawodowych. Przeprowadzone zajęcia w zakresie rozwoju osobistego podniosą atrakcyjność uczestniczących w nich osób w oczach potencjalnych pracodawców.

Rezultatem współpracy Centrum z instytucjami i organizacjami, które realizują usługi poradnictwa zawodowego, będzie usprawnienie systemu pomocy oraz szerokie wsparcie osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, często zagrożonych trwałym bezrobociem i wykluczeniem społecznym.

Odbiorcy usług CliPKZ w zakresie informacji zawodowej poszerzą wiedzę nt. świata zawodów, szeroko rozumianych potrzeb rynku pracy, możliwości zdobywania i podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Dzięki temu zwiększą swoją świadomość na temat roli kształcenia we współczesnym świecie.

Pracodawcy i ich pracownicy otrzymają pełne wsparcie ze strony CliPKZ w zakresie świadczenia usług poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób korzystających z usług CliPKZ (wielkość planowana – 22 400),
2. liczba przeprowadzonych indywidualnych rozmów doradczych (wielkość planowana – 1 030),
3. liczba przeprowadzonych zajęć grupowych (wielkość planowana – 73 grupy),
4. liczba wykonanych testów dot. diagnozy zawodowej (wielkość planowana – 270).

Realizatorzy zadania

WUP – CliPKZ w Szczecinie, ponadto: Powiatowe Urzędy Pracy, Centra Aktywizacji Zawodowej, Areszty Śledcze w Szczecinie i Koszalinie, Zakłady Karne Koszalin, Stare Borne, Dobrowo, MOAS w Koszalinie, MOPS, GOPS, Urzędy Miast i Gmin, Ośrodki Aktywizacji Zawodowej, Specjalne Ośrodki Szkolno – Wychowawcze, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Akademickie Biura Karier, Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne, Ośrodki Pomocy Społecznej, Ochotnicze Hufce Pracy

Źródło finansowania

Budżet WUP, FP

3.4.2 Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości szkolnictwa zawodowego

Cel: Poprawa jakości procesu kształcenia zawodowego, rozwój współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami, zmniejszanie różnic / dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia

Planowane działania

W 2014 roku planuje się realizację projektu systemowego w ramach działania 9.2 PO KL – Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. W ramach działania realizowane będą programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia, w szczególności obejmujące:

- dodatkowe zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia,
- doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce,
- efektywne programy doradztwa edukacyjno – zawodowego,
- dodatkowe zajęcia dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo – matematycznych,
- współpracę szkół i/lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami i instytucjami rynku pracy służące podnoszeniu kwalifikacji zawodowych uczniów jako przyszłych absolwentów,
- wyposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesne materiały dydaktyczne,
- wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne,
- wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania,
- modernizację oferty kształcenia zawodowego i dostosowanie jej do potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Narzędzia realizacji

Projekt systemowy realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie w ramach Priorytetu IX PO KL, działanie 9.2 – Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego, pn. „Najlepszy w zawodzie”

Uczestnicy

Uczniowie i słuchacze szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie zawodowe (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych); młodociani pracownicy; szkoły i placówki prowadzące kształcenie zawodowe (z wyłączeniem szkół dla dorosłych); partnerzy społeczno – gospodarczy; pracodawcy

Przewidywane efekty

Uczniowie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe będą uczestniczyć w zajęciach wyrównawczo – edukacyjnych, dzięki czemu dysproporcje w poziomie posiadanej wiedzy przez uczniów zmniejszą się. Uczniowie wykazujący szczególne zainteresowanie określonymi przedmiotami będą uczestniczyć w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych. Dzięki współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z instytucjami rynku pracy i pracodawcami uczniowie będą mieli lepsze warunki podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Szkoły i placówki kształcenia zawodowego zostaną wyposażone w nowoczesne materiały dydaktyczne.

Wskaźniki produktu

1. liczba szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które wdrożyły programy rozwojowe (wielkość docelowa dla działania 9.2 na cały okres programowania – 139),
2. liczba szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych (wielkość docelowa – 105).

Wskaźniki rezultatu

1. odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które wdrożyły programy rozwojowe w relacji do wszystkich szkół tego typu (wielkość docelowa dla działania 9.2 na cały okres programowania – 50%),

2. odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych, w relacji do wszystkich szkół tego typu (wielkość docelowa – 38%),
3. liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu (wielkość docelowa dla działania 9.2 na cały okres programowania – 10 431).

Realizatorzy zadania

WUP

Źródło finansowania

JST, budżet państwa, PO KL

3.4.3 Kompleksowe wsparcie osób bezrobotnych na regionalnym rynku pracy

Cel: Podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz wsparcie powrotu na rynek pracy osób pozostających bez zatrudnienia

Planowane działania

Osoby pozostające bez zatrudnienia będą miały możliwość skorzystania w 2014 roku z oferowanych usług oraz aktywnych i pasywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Beneficjenci zostaną objęci m. in. usługami pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego i informacji zawodowej, a także skorzystają z pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy. W ramach prowadzonego poradnictwa zawodowego zainteresowane osoby będą miały możliwość zbadania własnych predyspozycji zawodowych dzięki oferowanym odpowiednim testom. W 2014 roku osoby bezrobotne skorzystają również z wielu instrumentów rynku pracy, m. in. będą to: staże, szkolenia, prace interwencyjne, dodatki aktywizacyjne, prace społecznie – użyteczne, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej, zwroty kosztów dojazdu bądź zakwaterowania. Osoby zarejestrowane spełniające określone kryteria otrzymają zasiłki dla bezrobotnych w celu zniwelowania skutków utraty źródeł dochodów (np. utraty pracy). Pracodawcy planujący zatrudnić osoby bezrobotne także skorzystają z określonych form pomocy (np. dofinansowanie wyposażenia miejsca pracy, refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego).

Realizowane będą również kompleksowe programy / działania obejmujące określone formy wsparcia, skierowane do określonych grup bezrobotnych. Wiele projektów w omawianym obszarze zrealizowanych zostanie w ramach Programu Operacyjnego

Kapitał Ludzki, wśród których zdecydowana większość będzie dotyczyć priorytetu VI PO KL - działanie 6.1. Kompleksowe działania obejmujące wiele form pomocowych charakteryzują się większą skutecznością w osiąganiu zamierzonych celów.

Narzędzia realizacji

Realizacja działań w omawianym obszarze będzie odbywać się poprzez wykonanie zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki

Uczestnicy

Osoby bezrobotne zarejestrowane w urzędach pracy w woj. zachodniopomorskim

Przewidywane efekty

Przewiduje się, że po skorzystaniu z oferowanych form pomocy wiele osób bezrobotnych:

- uzyska zatrudnienie,
- zdobędzie doświadczenie zawodowe,
- nabędzie nowe kwalifikacje zawodowe, uaktualni bądź podniesie posiadane kwalifikacje,
- poszerzy wiedzę z danej dziedziny,
- uzyska zaświadczenie, certyfikat, dyplom,
- nabędzie umiejętność poszukiwania pracy,
- uzyska pomoc w określeniu własnych predyspozycji zawodowych,
- uzyska informację o sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy,
- uzyska informację o zawodach nadwyżkowych i deficytowych w regionie,
- rozpocznie działalność gospodarczą.

Wskaźniki produktu

1. liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z usług poradnictwa indywidualnego (wielkość planowana – 49 263),
2. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły szkolenia (wielkość planowana – 4 428),
3. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły staż (wielkość planowana – 8 212),
4. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły prace interwencyjne (wielkość planowana – 1 458),

5. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły roboty publiczne (wielkość planowana – 1 776),
6. liczba osób bezrobotnych, które rozpoczęły prace społecznie użyteczne (wielkość planowana – 3 833).

Wskaźniki rezultatu (brak zakładanych wielkości do osiągnięcia w 2014 roku)

1. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę po skorzystaniu z usług poradnictwa indywidualnego,
2. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu szkolenia,
3. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu stażu,
4. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w trakcie lub po pracach interwencyjnych,
5. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w trakcie lub po robotach publicznych,
6. liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę w trakcie lub po ukończeniu prac społecznie użytecznych.

Realizatorzy zadania

PUP, WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

FP, PO KL

3.4.4 Obsługa systemu zabezpieczeń społecznych w części dotyczącej rynku pracy

Cel: Realizacja zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w części dotyczącej rynku pracy, poprzez obsługę systemu nabywania korzyści socjalnych przez pracowników pochodzących z państw członkowskich UE, EOG i Konfederacji Szwajcarskiej

Planowane działania

Wojewódzki Urząd Pracy, jako instytucja właściwa do spraw koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w zakresie świadczeń z tytułu bezrobocia, będzie realizować zadania przez:

- 1) wydawanie

- dokumentów przenośnych U1, stanowiących potwierdzenie okresów ubezpieczenia i zatrudnienia w Polsce, osobom planującym ubiegać się o świadczenie z tytułu bezrobocia za granicą;
 - dokumentów przenośnych U2, potwierdzających prawo do transferu za granicę zasiłku osoby zarejestrowanej w powiatowym urzędzie pracy, planującej poszukiwać pracy w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej, EOG, Szwajcarii albo decyzji o odmowie stwierdzenia zachowania prawa do zasiłku dla bezrobotnych nabytego w Polsce;
 - decyzji o przyznaniu albo odmowie przyznania prawa do zasiłku dla bezrobotnych osobom, którym zatrudnienie za granicą zalicza się do okresu wymaganego do nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych;
- 2) udzielanie informacji osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, udział w targach i giełdach pracy, udostępnianie ulotek informacyjnych i plakatów;
 - 3) organizowanie spotkań informacyjnych dla pracowników powiatowych urzędów pracy w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia;
 - 4) przekazywanie do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej półrocznych sprawozdań dotyczących wnioskowanych kwot zasiłku do zwrotu, zasilających Fundusz Pracy.

Narzędzia realizacji

Działania w omawianym zakresie będą polegały na wykonaniu odpowiednich zapisów Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy oraz wybranych aktów prawnych Wspólnoty Europejskiej

Uczestnicy

- osoby niezarejestrowane jako bezrobotne lub poszukujące pracy, które były zatrudnione lub wykonywały pracę na własny rachunek w Polsce;
- osoby zarejestrowane jako bezrobotne za granicą i tam ubiegające się o przyznanie prawa do świadczenia dla bezrobotnych;
- osoby zarejestrowane jako bezrobotne w powiatowym urzędzie pracy, które po okresie pracy za granicą przyjechały do Polski i ubiegają się o zasiłek dla bezrobotnych w Polsce;
- osoby zarejestrowane jako bezrobotne w powiatowym urzędzie pracy, poszukujące pracy za granicą;
- osoby zarejestrowane jako bezrobotne za granicą, poszukujące pracy w Polsce;

- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, powiatowe urzędy pracy, zagraniczne instytucje właściwe, pracownicy Publicznych Służb Zatrudnienia.

Przewidywane efekty

1. uzyskanie przez zainteresowane osoby informacji nt. możliwości skorzystania z usług w omawianym obszarze,
2. zwiększenie świadomości wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy, migrujących w celach zarobkowych, w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
3. przyjmowanie wniosków i wydawanie zainteresowanym osobom decyzji pozytywnych bądź odmownych dot. druków U1, U2 , zasiłków,
4. zasilenie Funduszu Pracy poprzez wnioskowanie za pośrednictwem MPiPS do zagranicznych instytucji właściwych innym państw członkowskich UE, EOG i Konfederacji Szwajcarskiej o częściowy zwrot wypłaconych zasiłków,
5. podniesienie wiedzy pracowników powiatowych urzędów pracy w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z tytułu bezrobocia, co spowoduje wzrost jakości usług oferowanych osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.

Wskaźniki rezultatu

1. liczba wydanych dokumentów przenośnych U1 (wielkość planowana – 250),
2. liczba przekazanych informacji o rodzinie bezrobotnego na podstawie wniosków zagranicznych instytucji właściwych przesłanych na dokumentach SED U 005 (wielkość planowana – 5),
3. liczba wydanych dokumentów przenośnych U2 (wielkość planowana – 20),
4. liczba wydanych decyzji na podstawie wniosków w sprawie przyznania prawa do zasiłku (wielkość planowana – 750),
5. liczba informacji o rejestracji osób poszukujących pracy w kraju, przekazanych do instytucji właściwych innym krajów (wielkość planowana – 160),
6. liczba spotkań informacyjnych zorganizowanych dla pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia (wielkość planowana – 1),
7. udział w targach i giełdach pracy (wielkość planowana – 3).

Realizatorzy zadania

WUP

Źródła finansowania

Budżet WUP, FP

3.4.5 Poprawa jakości i dostępności świadczenia usług rynku pracy w ramach funkcjonowania PSZ

Cel: Podwyższenie jakości, efektywności i dostępności usług świadczonych przez 280 pracowników Publicznych Służb Zatrudnienia z województwa zachodniopomorskiego do końca 2014 roku

Planowane działania

Z uwagi na zmieniający się dynamicznie rynek pracy oraz strukturę bezrobocia, istnieje konieczność dostosowania jakości, dostępności i efektywności usług świadczonych szczególnie na rzecz osób długotrwale bezrobotnych, młodych oraz osób 50+, a także wzmocnienia rozwoju kadr PSZ w regionie.

Konsekwencją powyższego jest ogromne zapotrzebowanie na uzupełnianie i podnoszenie kwalifikacji zarówno zatrudnionej kadry, jak i nowych pracowników. Proponowane w projekcie szkolenia będą związane np. z aktywizacją społeczno – zawodową osób bezrobotnych oraz obsługą nowych narzędzi informatycznych, umożliwiających szybkie reagowanie na potrzeby rynku pracy. Istotna jest również kooperacja PUP w zakresie łączenia wiedzy i wzajemnej wymiany doświadczeń.

Działania prowadzone w ramach projektu to:

- organizacja 9 szkoleń dla pracowników PSZ (w tym 3 dla kadry zarządzającej PUP),
- finansowanie 20 etatów dla pracowników PSZ wykonujących zadania z zakresu poradnictwa zawodowego lub pośrednictwa pracy (w każdym Powiatowym Urzędzie Pracy w woj. zachodniopomorskim finansowany będzie jeden etat – doradcy zawodowego lub pośrednika pracy),
- wsparcie funkcjonowania działającego w ramach WUP Centrum Metodycznego, do którego obowiązku należy pomoc metodyczna świadczona dla pracowników PSZ w zakresie usług rynku pracy,
- prowadzenie bieżącej administracji Internetowej Platformy Wymiany Praktyk,
- organizacja 4 spotkań informacyjnych dla pracowników PSZ, celem doskonalenia metod i narzędzi pracy, podnoszenie zakresu i dostępności usług dot. poradnictwa i pośrednictwa pracy oraz wsparcia w ujednocnieniu standardów tychże usług.

Narzędzia realizacji

Projekt własny Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie pod nazwą „Piramida kompetencji – II Edycja”, realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, działanie 6.1, poddziałanie 6.1.2., w okresie od 01.01.2013 r. do 31.12.2014 r.

Uczestnicy

Pracownicy Publicznych Służb Zatrudnienia z województwa zachodniopomorskiego, którzy realizują zadania na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w tym również kadra zarządzająca, tj. dyrektorzy PUP i WUP

Przewidywane efekty

Realizacja działania powinna przyczynić się do podniesienia jakości i zwiększenia dostępności usług świadczonych przez publiczne służby zatrudnienia. Inne spodziewane efekty to: ujednoczenie standardów świadczonych usług, identyfikacja potrzeb szkoleniowych pracowników PSZ, zadowolenie pracowników PSZ z otrzymanego wsparcia, integracja i konsolidacja pracowników PSZ.

Wskaźniki produktu

1. liczba pracowników PSZ, którzy podniosą swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach w ramach projektu (wielkość planowana – 133),
2. liczba sfinansowanych etatów pośredników pracy lub doradców zawodowych (wielkość planowana – 20).

Wskaźniki rezultatu

1. liczba pracowników PSZ, którzy ukończyli szkolenia w ramach projektu i podnieśli swoje kwalifikacje (wielkość planowana – 133),
2. liczba utrzymanych miejsc pracy dzięki sfinansowaniu etatów pośredników pracy lub doradców zawodowych (wielkość planowana – 20).

Realizatorzy działania

WUP, PUP

Źródło finansowania

PO KL

3.4.6 Integracja zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel: Zwiększenie aktywności zawodowej osób zaliczanych do grup szczególnego zagrożenia marginalizacją społeczną poprzez realizację określonych form pomocy, wsparcie powrotu na rynek pracy osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym

Planowane działania

Kontynuacja realizacji projektów systemowych przez Ośrodki Pomocy Społecznej oraz Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w ramach Działania 7.1 PO KL, Poddziałanie 7.1.1 i 7.1.2. Uczestnicy projektów będą mieli możliwość skorzystania z wielu form wsparcia, do których należy zaliczyć m. in:

- szkolenia i kursy zawodowe,
- naukę języków obcych,
- doradztwo zawodowe w zakresie aktywnego poszukiwania pracy,
- zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy,
- zajęcia z zakresu podniesienia kompetencji i umiejętności społecznych, wsparcie psychologiczne,
- zajęcia z zakresu podstaw obsługi komputera,
- udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej,
- zajęcia z zakresu rozwiązywania problemów rodzinnych i wychowawczych,
- zajęcia z zakresu gospodarowania budżetem domowym,
- szkolenia z zakresu podstaw przedsiębiorczości.

Narzędzia realizacji

Projekty systemowe realizowane w ramach Priorytetu VII PO KL: działanie 7.1, poddziałanie 7.1.1 – „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”, poddziałanie 7.1.2 – „Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie”

Uczestnicy

Osoby spełniające łącznie trzy warunki: korzystanie ze świadczeń pomocy społecznej, wiek aktywności zawodowej (15-64 lata), niezatrudnieni lub zatrudnieni zagrożeni wykluczeniem społecznym z co najmniej jednego powodu spośród wskazanych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U.

z 2004 r. Nr 64 poz. 593 z późn. zm.); otoczenie osób wykluczonych społecznie (w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla wsparcia osób wykluczonych społecznie objętych wsparciem w ramach projektu); jednostki organizacyjne pomocy społecznej i ich pracownicy (w zakresie upowszechniania pracy socjalnej)

Przewidywane efekty

Formy wsparcia dostępne w ramach realizowanych projektów przyczynią się do zwiększenia aktywności i integracji zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Osoby uczestniczące w projektach zdobędą określone kwalifikacje zawodowe oraz nabędą umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Podejmowane działania umożliwią powrót na rynek pracy osób wykluczonych oraz wzmocnią ich integrację ze społeczeństwem.

Wskaźniki produktu

1. liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji (wielkość docelowa wskaźnika na cały okres programowania – 23 267),
2. liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów (wielkość docelowa wskaźnika na cały okres programowania – 26 720).

Wskaźniki rezultatu

1. odsetek klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zostali objęci kontraktami socjalnymi (wielkość docelowa wskaźnika na cały okres programowania – 10%),
2. odsetek klientów instytucji pomocy społecznej będących w wieku aktywności zawodowej i niepracujących, którzy w ramach Priorytetu zostali objęci działaniami aktywnej integracji (wielkość docelowa wskaźnika na cały okres programowania – 15%).

Realizatorzy zadania

OPS, PCPR, WUP – Instytucja Pośrednicząca

Źródło finansowania

PO KL, budżet JST, budżet państwa

3.4.7 Instytucjonalne wsparcie prywatnego pośrednictwa pracy poprzez obsługę Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia

Cel: Instytucjonalne wsparcie prywatnego pośrednictwa pracy poprzez obsługę Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia. Zwiększanie świadomości osób poszukujących pracy poprzez udzielanie informacji, udział w targach pracy, giełdach pracy, rozpowszechnianie ulotek i plakatów promocyjnych.

Planowane działania

Wojewódzki Urząd Pracy, w imieniu Marszałka Województwa, prowadzi Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia – podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego i pracy tymczasowej. Wg stanu na dzień 1 stycznia 2014 r. w województwie zachodniopomorskim czynnych było 240 agencji zatrudnienia.

W 2014 roku czynności związane z prowadzeniem rejestru będą koncentrować się na: przyjmowaniu wniosków składanych przez podmioty ubiegające się o uzyskanie wpisu do rejestru, a następnie, na ich podstawie, dokonywanie wpisu do Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia i wydawanie certyfikatów uprawniających do prowadzenia agencji zatrudnienia. Osobom poszukującym pracy i chcącym skorzystać z usług agencji zatrudnienia, jak i podmiotom zainteresowanym prowadzeniem takiej działalności, na bieżąco udzielane będą informacje w trakcie rozmów indywidualnych. Dokonywana będzie weryfikacja sprawozdań z działalności agencji zatrudnienia. W I kwartale 2014 roku Ministrowi Pracy i Polityki Społecznej przekazana zostanie w formie elektronicznej zbiorcza informacja o działalności agencji z terenu województwa zachodniopomorskiego za rok 2013. Prowadzone będą również kontrole wybranych jednostek wpisanych do rejestru, wg planu kontroli.

Rejestr podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia wprowadzony został głównie jako środek przeciwdziałający licznym nadużyciom ze strony nierzetelnych pośredników. Celem takiego systemu certyfikacji jest ochrona i bezpieczeństwo osób korzystających z usług agencji zatrudnienia. Rejestr ten spełnia również formę nadzoru nad działalnością niepublicznych instytucji rynku pracy.

Narzędzia realizacji

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 ze zm.),

- Ustawa z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych (Dz. U. z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 ze zm.),
- Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 672 ze zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 lipca 2013 r. w sprawie działalności agencji zatrudnienia (Dz. U. z 2013 r. poz. 899),
- Internetowy system informatyczny „KRAZ” – system obsługujący rejestr podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia (możliwość wprowadzania podmiotów z województwa zachodniopomorskiego do rejestru, drukowanie certyfikatów, wyszukiwanie informacji w internetowym wykazie czynnych agencji zatrudnienia, wprowadzanie danych z rocznej działalności agencji zatrudnienia, przekazywanie sprawozdawczości z WUP do MPiPS),
- Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej w skrócie CEIDG, w której znajdują się informacje o wszystkich przedsiębiorcach prowadzących działalność na terenie całego kraju, w tym o posiadanych przez nich koncesjach, licencjach i zezwoleniach (obowiązek przekazywania informacji o przedsiębiorcach do CEIDG, objętych zakresem rejestru podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia).

Uczestnicy

- osoby bezrobotne i poszukujące pracy korzystające z usług Publicznych Służb Zatrudnienia (PUP, WUP),
- osoby pracujące, zamierzające zmienić zawód bądź przekwalifikować się lub podjąć dodatkowe zatrudnienie,
- podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie świadczenia usług pośrednictwa pracy, doradztwa personalnego, poradnictwa zawodowego i pracy tymczasowej,
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej.

Przewidywane efekty

Zainteresowane wpisem do KRAZ podmioty zostaną umieszczone w rejestrze i otrzymają odpowiedni certyfikat uprawniający do prowadzenia agencji zatrudnienia. Osobom bezrobotnym, poszukującym pracy oraz innym, chcącym skorzystać z usług agencji zatrudnienia, jak i podmiotom zainteresowanym wpisem do KRAZ, na bieżąco

udzielane będą informacje w przedmiotowym zakresie w trakcie rozmów indywidualnych. Zostanie przekazana w formie elektronicznej kompleksowa informacja o działalności agencji z terenu województwa za 2013 rok. Na bieżąco prowadzone będą kontrole wybranych jednostek wpisanych do KRAZ (zgodnie z planem kontroli). Sporządzane będą analizy i sprawozdania dotyczące podmiotów prowadzących agencje zatrudnienia. Nastąpi podnoszenie świadomości osób bezrobotnych w zakresie legalności zatrudnienia i prywatnego pośrednictwa pracy poprzez rozpowszechnianie informacji dotyczących działalności agencji zatrudnienia.

Wykonywanie powyższych działań zmniejszy nadużycia ze strony nierzetelnych pośredników. Celem takiego systemu certyfikacji jest ochrona i bezpieczeństwo osób korzystających z usług agencji. Działania kontrolne również stanowią formę nadzoru nad działalnością niepublicznych instytucji rynku pracy.

Wskaźniki rezultatu

1. liczba funkcjonujących agencji zatrudnienia na terenie województwa zachodniopomorskiego w bieżącym roku (wielkość planowana – 310),
2. liczba nowo wpisanych agencji zatrudnienia do KRAZ (wielkość planowana – 70),
3. liczba przeprowadzonych kontroli agencji zatrudnienia na terenie województwa zachodniopomorskiego (wielkość planowana – 32),
4. liczba wydanych decyzji o wykreśleniu z rejestru agencji zatrudnienia (wielkość planowana – 35).

Realizatorzy zadania

WUP, Agencje Zatrudnienia

Źródło finansowania

Budżet WUP, FP

3,4.8 Wsparcie beneficjentów w przygotowaniu i realizacji projektów współfinansowanych ze środków EFS

Cel: Kompleksowa pomoc dla projektodawców w przygotowaniu i realizacji projektów współfinansowanych z EFS, zachęcanie potencjalnych projektodawców do aplikowania o środki z EFS poprzez działania informacyjno – promocyjne

Planowane działania

Wsparcie podmiotów zamierzających korzystać ze środków unijnych w obszarze rozwoju zasobów ludzkich realizowane będzie poprzez zachęcania potencjalnych projektodawców do aplikowania o środki z EFS, prowadzone konsultacje dot. możliwości współfinansowania projektu ze środków EFS, usługi informacyjne nt. możliwości skorzystania z projektów współfinansowanych ze środków EFS. Ponadto, beneficjenci uzyskają pomoc w przygotowaniu projektu kwalifikującego się do dofinansowania z EFS, pomoc w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie oraz wsparcie we wdrażaniu projektu. Realizowane będą również działania animacyjne mające na celu pobudzenie rozwoju inicjatyw lokalnych, wspieranie partnerstw na rzecz rozwoju wśród mieszkańców województwa zachodniopomorskiego, ze szczególnym uwzględnieniem gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno – gospodarczej.

Narzędzia realizacji

Program Operacyjny Kapitał Ludzki – Priorytet X: Pomoc Techniczna

Uczestnicy

Instytucje, podmioty, stowarzyszenia, osoby fizyczne będące potencjalnymi projektodawcami wnioskującymi o przyznanie środków w ramach Priorytetów PO KL i realizujące projekty współfinansowane ze środków EFS, w tym także projekty współpracy ponadnarodowej i innowacyjne

Przewidywane efekty

Potencjalni projektodawcy uzyskają wiedzę nt. możliwości realizacji projektów współfinansowanych ze środków EFS, uzyskają pomoc w przygotowaniu projektu oraz pomoc w przygotowaniu wniosku o dofinansowanie. Beneficjenci zostaną objęci usługami doradztwa kluczowego, ponadto skorzystają z oferowanych szkoleń oraz szkoleń specjalistycznych, podczas których wykwalifikowani trenerzy będą przekazywali niezbędną wiedzę i umiejętności w zakresie pozyskiwania środków z EFS na realizację projektów. Zainteresowane osoby wezmą udział w organizowanych spotkaniach informacyjnych, konferencjach i seminariach promujących Europejski Fundusz Społeczny. Utworzone zostaną również partnerstwa lokalne, w szczególności na terenach wiejskich, wiejsko – miejskich oraz miastach do 25 tys. mieszkańców.

Wskaźniki produktu

ROEFS

1. liczba uczestników wszystkich dni szkoleniowych (wielkość planowana – 300),
2. liczba dni szkoleń kluczowych (wielkość planowana – 14),
3. liczba dni szkoleń specjalistycznych (wielkość planowana – 6),
4. liczba godzin doradztwa ogólnego (wielkość planowana – 960),
5. liczba partnerstw wspieranych przez animatora / doradców (wielkość planowana – 8),
6. liczba godzin doradztwa specjalistycznego (wielkość planowana – 20),
7. liczba osób odwiedzających punkt informacyjny osobiście (wielkość planowana – 130),
8. liczba udzielonych informacji na pytania przesłane drogą elektroniczną lub zadane telefonicznie (wielkość planowana – 265).

PUNKT INFORMACYJNY EFS - WUP

1. liczba zorganizowanych konferencji, spotkań informacyjnych, seminariów (wielkość planowana – 12),
2. liczba uczestników zorganizowanych konferencji, spotkań informacyjnych, seminariów (wielkość planowana - 530),
3. liczba osób odwiedzających punkty informacyjne (wielkość planowana – 700),
4. liczba osób, którym udzielono wsparcia drogą telefoniczną (wielkość planowana – 1 300),
5. liczba udzielonych odpowiedzi na pytania przesłane drogą elektroniczną (wielkość planowana - 300).

Realizatorzy zadania

ZARR (ROEFS), KARR (ROEFS), WUP

Źródło finansowania

PO KL

3.4.9 Wsparcie pracowników instytucji sektora oświaty zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Cel: Podnoszenie kompetencji, kwalifikacji i umiejętności pracowników instytucji sektora oświaty zwolnionych bądź zakwalifikowanych do zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy

Planowane działania

Działania w omawianym obszarze będą polegały na realizacji projektów konkursowych w ramach działania 8.1 PO KL, poddziałanie 8.1.2; w ramach realizowanych projektów możliwe są następujące działania:

1. szkolenia i poradnictwo zawodowe,
2. poradnictwo psychologiczne,
3. pośrednictwo pracy,
4. staże i praktyki zawodowe przygotowujące do podjęcia pracy w nowym zawodzie,
5. subsydiowanie zatrudnienia uczestnika projektu u nowego pracodawcy,
6. bezzwrotne wsparcie dla osób zamierzających podjąć działalność gospodarczą (doradztwo i szkolenia, dotacje na rozwój przedsiębiorczości, wsparcie pomostowe),
7. jednorazowy dodatek relokacyjny na pokrycie kosztów dojazdu lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia.

Narzędzia realizacji

Realizacja projektów konkursowych w ramach Priorytetu VIII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, działanie 8.1 – Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, poddziałanie 8.1.2 – Wsparcie procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych w regionie

Uczestnicy

Pracownicy instytucji sektora oświaty zwolnieni po dniu 1 stycznia 2013 r. , przewidziani do zwolnienia lub zagrożeni zwolnieniem z pracy, minimum 50% stanowią nauczyciele

Przewidywane efekty

Pracownicy instytucji sektora oświaty, zagrożeni utratą pracy bądź zwolnieni z przyczyn leżących po stronie pracodawcy uzyskają wsparcie doradcze i pośrednictwo pracy umożliwiające zdobycie nowej pracy, nabędą określone kwalifikacje zawodowe, nabędą doświadczenie zawodowe poprzez odbycie praktyk i staży zawodowych. Ponadto, uczestnicy będą mieli możliwość skorzystania z subsydiowanego zatrudnienia, rozpoczęcia własnej działalności gospodarczej oraz uzyskania jednorazowego dodatku relokacyjnego na pokrycie kosztów dojazdu lub zakwaterowania.

Wskaźniki produktu

1. liczba pracowników sektora oświaty, zwolnionych bądź zagrożonych zwolnieniem, objętych wsparciem (wielkość docelowa – 155).

Realizatorzy zadania

Podmioty realizujące projekty w ramach poddziałania 8.1.2 PO KL, Instytucja Pośrednicząca - WUP

Źródło finansowania

PO KL, środki instytucji realizujących projekty

4. Monitorowanie wykonania zadań i sprawozdawczość

Monitorowanie można zdefiniować jako proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanych poszczególnych projektów i całego planu w aspekcie finansowym i rzeczowym.

Monitorowanie i ocena realizowanych zadań stanowi jedną z podstaw doskonalenia polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich w kolejnych latach. Monitoring i ocena działań dotyczy przede wszystkim:

- zmian sytuacji na regionalnym rynku pracy w województwie zachodniopomorskim oraz w jego otoczeniu społeczno – gospodarczym,
- działań podejmowanych przez podmioty uczestniczące w realizacji polityki oraz zmian w dziedzinach, do których te działania się odnoszą.

Regionalny Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na 2014 rok jest dokumentem operacyjnym określającym strategiczne kierunki działań, które wpisują się w priorytety i kluczowe zadania zawarte w dokumencie strategicznym o zasięgu krajowym, którym jest Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia na lata 2012 – 2014. Wyszczególnione w dokumencie działania w obszarze regionalnego rynku pracy będą realizowane w 2014 roku m. in. przez publiczne służby zatrudnienia, jednostki samorządu terytorialnego, pracodawców, beneficjentów środków z EFS oraz inne instytucje szczebla regionalnego.

Instytucją monitorującą, która odpowiada za monitorowanie wdrażania Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia oraz za opracowanie raportów zbiorczych z wykonanych działań, jest Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie. Monitorowanie realizacji zadań prowadzone będzie, podobnie jak w latach ubiegłych, w oparciu o zestaw wskaźników ogólnych odnoszących się do sytuacji na zachodniopomorskim rynku pracy oraz zestaw wskaźników szczegółowych przypisanych poszczególnym działaniom. W tym celu WUP będzie współpracował z podmiotami i instytucjami realizującymi poszczególne zadania w ramach RPDZ/2014.

Podmioty zgłaszające (realizujące) określony program, projekt lub przedsięwzięcie wpisujące się w założenia Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia na 2014 rok są odpowiedzialne za prawidłowy przebieg jego realizacji oraz osiągnięcie zakładanych

rezultatów. Wszelkie zmiany zagrażające osiągnięciu planowanych wartości i celów powinny być niezwłocznie sygnalizowane do WUP.

Realizatorzy poszczególnych zadań ujętych w ramach danego działania przedkładają informacje roczne z realizowanych przedsięwzięć do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie. Przewiduje się, iż pełne dane o realizowanych przedsięwzięciach i innego typu działaniach partnerów zebrane zostaną w I kwartale 2015 roku. Po ich weryfikacji i analizie opracowane zostanie sprawozdanie z realizacji i wdrażania RPDZ/2014. Sporządzony dokument zostanie przedłożony Zarządowi Województwa oraz Wojewódzkiej Radzie Zatrudnienia.

Załączniki

Spis tabel

Tabela 1. Stopa bezrobocia w kraju	9
Tabela 2. Dynamika zmian bezrobocia w kraju	10
Tabela 3. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego na koniec 2012 r. i 2013 r.	12
Tabela 4. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej w województwie zachodniopomorskim w latach 2012 – 2013	16
Tabela 5. Rejestracje i wyłączenia z ewidencji bezrobotnych w woj. zachodniopomorskim w latach 2012 – 2013	17

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności w województwie zachodniopomorskim w latach 2001 – 2012	7
Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych w woj. zachodniopomorskim w 2012 roku	8
Wykres 3. Stopa bezrobocia w powiatach woj. zachodniopomorskiego – stan na koniec 2013 r.	11
Wykres 4. Struktura bezrobotnych wg wieku w woj. zachodniopomorskim w 2013 roku	13
Wykres 5. Struktura bezrobotnych wg wykształcenia w woj. zachodniopomorskim w 2013 roku	14
Wykres 6. Struktura bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy w woj. zachodniopomorskim w 2013 roku	14
Wykres 7. Struktura bezrobotnych wg stażu pracy w woj. zachodniopomorskim w 2013 roku	15

Indeks używanych skrótów

Ilekróć w dokumencie używane są skróty to ich znaczenie jest następujące:

ClIPKZ – Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

EOG – Europejski Obszar Gospodarczy

ESZ – Europejska Strategia Zatrudnienia

FP – Fundusz Pracy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GUS – Główny Urząd statystyczny

ICT – Teleinformatyka

JST – Jednostka Samorządu Terytorialnego

KARR – Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego

KPDZ – Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia

KRAZ – Krajowy Rejestr Agencji Zatrudnienia

MCK – Młodzieżowe Centrum Kariery

MOAS – Młodzieżowy Ośrodek Adaptacji Społecznej

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy społecznej

MPiPS – Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

OTK – Ogólnopolski Tydzień Kariery

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PO KL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki

PSZ – Publiczne Służby Zatrudnienia

PUP – Powiatowe Urzędy Pracy

RO EFS – Regionalny Ośrodek Europejskiego Funduszu Społecznego

RPDZ – Regionalny Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia

UE – Unia Europejska

WUP – Wojewódzki Urząd Pracy

ZARR – Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.

